

ENQA TIKSLINIS VERTINIMAS

**STUDIJŲ
KOKYBĖS
VERTINIMO
CENTRAS
(SKVC)**

**OLIVER VETTORI, ASNATE KAŽOKA,
ALEXANDRA-SIMONA ZAMFIR**
2022 BIRŽELIO 10

TURINYS

TURINYS	1
SANTRAUKA	3
IVADAS	5
Vertinimo pagrindas ir vertinimo proceso planas	5
Pagrindinė informacija apie vertinimo eigą	5
Vertinimo apimtis	5
Pagrindinės 2017 m. išorinio vertinimo išvados	6
Išorinio vertinimo procesas	7
Pokyčiai agentūroje	9
Aukštasis mokslas ir kokybės užtikrinimo sistema	9
SKVC organizacija/struktūra	9
SKVC finansavimas	10
SKVC funkcijos, veikla ir procedūros	10
IŠVADOS: SKVC ATITIKTIS EUROPOS AUKŠTOJO MOKSLO ERDVĖS (ESG)	
KOKYBĖS UŽTIKRINIMO NUOSTATOMS IR GAIRĖMS VERTINIMO SRITYJE	12
ESG 3 dalis: Kokybės užtikrinimo agentūros	12
ESG 3.3 Nepriklausomumas	12
ESG 3.5 Išteklių	14
ESG 2 dalis: Išorinis kokybės užtikrinimas	17
ESG 2.1 Atsižvelgimas į vidinį kokybės užtikrinimą	17
ESG 2.2 Metodikų, atitinkančių tikslą, kūrimas	28
ESG 2.3 Įgyvendinimo procesai	30
ESG 2.4 Ekspertai	33
ESG 2.5 Vertinimo kriterijai	34
ESG 2.6 Vertinimo išvados	37
ESG 2.7 Skundai ir apeliacijos	38
TOBULINIMO SRITYS	41
ESG 2.2	41
ESG 2.5	42
PAPILDOMOS PASTABOS	43
IŠVADA	44
Pagyrų santrauka	44
Sprendimų ir rekomendacijų apžvalga	44

Pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo	45
PRIEDAI	47
1 priedas: Vizito vietoje darbotvarkė	47
2 priedas: Vertinimo užduotis	56
3 priedas Žodynėlis	63
4 priedas Dokumentai, kuriais remiamasi atliekant vertinimą	64
SKVC pateikti dokumentai.....	64
Kiti šaltiniai, kuriais naudojosi ekspertų grupė	64

SANTRAUKA

Šiose išvadose apibendrinama Europos asociacijos kokybės užtikrinimui aukštajame moksle (ENQA) atlikto Lietuvos Studijų kokybės vertinimo centro (Studijų kokybės vertinimo centras, SKVC) Lietuvoje išorinio vertinimo analizė ir išvados. Vertinimas atliktas vadovaujantis metodika, aprašyta ENQA išorinio vertinimo nuostatose ir gairėse.

Agentūra šio vertinimo rezultatus planuoja panaudoti atnaujindama narystę ENQA, taip pat ir Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registro (EQAR) registraciją 2022–2027 m. laikotarpiui.

Vertinimas vyko nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. birželio mėn., o 2022 m. vasario 22–24 d. buvo surengtas susitikimas nuotoliniu būdu.

SKVC yra nacionalinė institucija, atsakinga už aukštojo mokslo kokybės užtikrinimą Lietuvoje. SKVC ne tik atlieka su kokybės užtikrinimu susijusias funkcijas, tačiau taip pat yra institucija, atsakinga už su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų vertinimą ir informacijos apie švietimo sistemas bei kvalifikacijų pripažinimą teikimą.

SKVC vizija – Lietuvoje ir Europoje sukurti dinamišką, darnią, efektyvią, bendromis vertybėmis grindžiamą aukštąjį mokslą, kuris būtų patrauklus ir vertinamas asmenų, organizacijų ir visuomenės. SKVC misija – prisidėti prie studijų kokybės gerinimo pasitelkiant abipusę atskaitomybę ir puoselėjant kokybės kultūrą bei sudaryti sąlygas laisvam asmenų judėjimui pasaulyje didinant kvalifikacijų skaidrumą ir vertės realizavimą.

Šiose išvadose aptariamos ESG nuostatos, kurias ankstesnio išsamaus išorinio SKVC veiklos vertinimo metu EQAR registro komitetas įvertino kaip iš dalies atitinkančias reikalavimus, t. y. ESG 2.7 Skundai ir apeliacijos ir ESG 3.5 Ištekiai.

Nuo 2017 m., kai paskutinį kartą buvo atliktas išorinis vertinimas remiantis ESG, SKVC taip pat pateikė EQAR keletą ataskaitų apie esminius pasikeitimus, susijusius su dabartinių procedūrų peržiūra ir naujų procedūrų įgyvendinimu (2020 m. ir 2021 m.).

Todėl šiose išvadose aptariamos ESG 2 dalies nuostatos, taikomos šioms veikloms:

- Ex-post vertinimas ir studijų kryptų akreditavimas Lietuvoje
- Institucinis ex-post vertinimas Lietuvoje
- Rezidentūros studijų ex-ante vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (iki šiol vykdytas tik supaprastintas variantas)
- Rezidentūros studijų ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (dar neatliktas)
- Aukštojo mokslo institucinis ex-post vertinimas užsienyje (dar neatliktas).

Atsižvelgiant į nacionalinio reglamentavimo pokyčius inicijuojant institucinio vertinimo procedūras ir SKVC veiklos finansavimą, ekspertų grupės buvo paprašyta išsamiai įvertinti SKVC atitiktį ESG 3.3. Nepriklausomumas.

Šiose išvadose taip pat aptariamos dvi SKVC pasirinktos tobulinimo sritys – ESG 2.2 Tikslą atitinkančių metodikų kūrimas ir ESG 2.5 Vertinimo kriterijai.

SKVC atitiktis ESG 2 ir 3 dalims apibendrinamas, pagrįstas šiuo vertinimu, pateikiamas toliau esančioje lentelėje:

Agentūros atitiktis ESG reikalavimams santrauka (2 ir 3 dalys)

ESG	Atitiktis reikalavimams atsižvelgiant į išorinį vertinimą ¹	Atitiktis, perkelta iš ankstesnio išorinio vertinimo ² (2017 m. išorinio ekspertų grupės sprendimas → EQAR registro komiteto sprendimas)
2.1	Atitinka	
2.2	Atitinka (tik naujai arba pakeistai kokybės užtikrinimo veiklai)	
2.3	Atitinka (tik naujai arba pakeistai kokybės užtikrinimo veiklai)	
2.4	Atitinka (tik naujai arba pakeistai kokybės užtikrinimo veiklai)	
2.5	Iš dalies atitinka (visai organizacijai)	
2.6	Atitinka (tik naujai arba pakeistai kokybės užtikrinimo veiklai)	
2.7	Atitinka (visai organizacijai)	
3.1		Visiškai atitinka → Atitinka reikalavimus
3.2		Visiškai atitinka → Atitinka reikalavimus
3.3	Atitinka	Visiškai atitinka → Atitinka reikalavimus
3.4		Iš esmės atitinka → Atitinka reikalavimus
3.5	Iš dalies atitinka	Iš esmės atitinka → Iš dalies atitinka reikalavimus
3.6		Visiškai atitinka → Atitinka reikalavimus
3.7		Visiškai atitinka → Atitinka/nenumatyta → Atitinka (dėl taikymo)

Atsižvelgdama į tai, kaip SKVC laikosi minėtų ESG nuostatų, ir remdamasi šiose išvadose pateikta ekspertų grupės analize, ekspertų grupė laikosi nuomonės, kad SKVC iš esmės atitinka ESG nuostatas.

¹ Atitiktis nurodo pagrindines sritis, kurios buvo išsamiai įvertintos ir sudaro užduoties dalį, t. y. nuostatas, kurios ankstesnio išorinio vertinimo metu ESG atitiko tik iš dalies, ESG 2 dalis – naujai įdiegtai arba pakeistai agentūros kokybės užtikrinimo veiklai, ESG 2.1 dalis – visai kokybės užtikrinimo veiklai ir visoms nuostatoms, kurioms nuo paskutinio išorinio vertinimo turėjo įtakos esminiai pakeitimai. Jei dėl naujai įdiegtos ar pakeistos kokybės užtikrinimo veiklos taikoma kuri nors iš ESG 2 dalies nuostatų, prie atitikties vertinimo skliausteliuose pridedama pastaba „tik naujai ar pakeistai kokybės užtikrinimo veiklai“.

² Atitiktis reiškia paskutinį EQAR Registro komiteto sprendimą dėl įtraukimo į registrą atnaujinimo arba, jei agentūra neatnauja registracijos EQAR, atitiktis reiškia paskutinės ENQA agentūros vertinimo išvadas, o jei jose pateikiamas sprendimas skiriasi nuo ekspertų grupės sprendimo – ENQA tarybos sprendimu, kaip nurodyta ENQA tarybos rašte dėl narystės. Atitiktis yra susijusi su agentūros kokybės užtikrinimo veiklomis, kurios vertintos ankstesnio išsamaus vertinimo metu.

IVADAS

Šiose išvadose analizuojama, kaip Studijų kokybės vertinimo centras (SKVC) Lietuvoje laikosi Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatų ir gairių (ESG). Išvados grindžiamos 2021 m. rugsėjo – 2022 m. birželio mėn. atliktu išoriniu vertinimu ir turėtų būti skaitomos kartu su agentūros paskutinio vertinimo remiantis ESG vertinimo išvadomis.

VERTINIMO PAGRINDAS IR VERTINIMO PROCESO PLANAS

PAGRINDINĖ INFORMACIJA APIE VERTINIMO EIGĄ

ENQA nuostatuose reikalaujama, kad bent kartą per penkerius metus visose agentūrose narėse būtų periodiškai vykdomi išoriniai vertinimai, siekiant patikrinti, kad jos iš esmės veikia pagal ESG, kaip buvo numatyta 2015 m. Bolonijos proceso Jerevano ministrų konferencijoje.

Registracija EQAR yra oficiali Europos aukštojo mokslo erdvės (EAME) patvirtinta priemonė, siekiant įrodyti agentūros atitiktį ESG reikalavimams. Išorinis vertinimas yra privaloma registracijos sąlyga.

Kadangi SKVC du kartus (2012 m. ir 2017 m.) sėkmingai buvo įvertintas remiantis ESG 2 ir 3 dalimis, centras atitinka tikslinio vertinimo [kvalifikacinius] reikalavimus ir pasirinko šią galimybę. Atliekant išorinį vertinimą siekiama užtikrinti, kad agentūra laikosi ESG, įtraukiant nuostatas, kurios buvo pripažintos iš dalies atitinkančios reikalavimus per paskutinį agentūros registracijos atnaujinimą EQAR, ir nuostatas, kurioms per pastaruosius penkerius metus galėjo turėti įtakos esminiai pokyčiai,³ tuo pat metu toliau stiprinant vertinimą tobulintinių dalių.

2017–2022 m. laikotarpiu SKVC pateikė EQAR dvi esminių pokyčių ataskaitas, atitinkamai 2020 ir 2021 m.

Todėl šiame vertinime aptariamos nuostatos, kurių, kaip nustatyta 2017 m. vertinimo metu, SKVC laikėsi iš dalies, 2017–2022 m. atlikti svarbūs pakeitimai ir numatytos SKVC veiklos tobulinimo sritys.

VERTINIMO APIMTIS

Daugiausia dėmesio šiame vertinime skiriama dviem ESG nuostatoms, pagal kurias paskutinio vertinimo remiantis ESG metu buvo nustatyta, kad SKVC iš dalies atitinka ESG reikalavimus: ESG 2.7 Skundai ir apeliacijos ir ESG 3.5 Išteklių.

Nuo 2017 m. atlikto paskutinio vertinimo SKVC du kartus (2020 m. ir 2021 m.) pranešė EQAR apie esminius savo veiklos pokyčius, t. y. susijusius su dabartinės išorinio kokybės užtikrinimo veiklos pakeitimu ir naujos veiklos įvedimu.

Į vertinimo sritį įtrauktos toliau nurodytos pakeistos ir naujos veiklos:

- Studijų kryptų ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (modifikuota vertinimo procedūra, pakeitusi studijų programų ex-post vertinimą ir akreditavimą);
- Institucinis ex-post vertinimas Lietuvoje (pakeista vertinimo procedūra, kuri buvo atnaujinta);
- Rezidentūros studijų ex-ante vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (naujai sukurta procedūra, šiuo metu vykdomas tik supaprastintas variantas);

³ Pavyzdžiui, organizaciniai pokyčiai, naujos išorės kokybės užtikrinimo veiklos pradžia.

- Rezidentūros studijų ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (naujai sukurta procedūra, dar neatlikta);
- Aukštųjų mokyklų institucinis ex-post vertinimas užsienyje (naujai sukurta procedūra, dar neatlikta).

Atsižvelgiant į nacionalinio reglamentavimo pokyčius inicijuojant institucinio vertinimo procedūras ir SKVC veiklos finansavimą, ekspertų grupės buvo paprašyta išsamiai įvertinti SKVC atitikimą ESG 3.3 dalies nuostatai.

Be to, vertinime kreipiamas dėmesys į dvi ESG nuostatas, kurias SKVC pasirinko kaip tobulintinas sritis: ESG 2.2 Metodikų, atitinkančių tikslą, kūrimas ir ESG 2.5 Sprendimų priėmimo kriterijai.

Atliekant vertinimą ekspertų grupė neaptiko įrodymų, kad būtų vykdoma veikla, kuri per paskutinį išsamų vertinimą remiantis ESG nebuvo vertinta ir neįtraukta į šio vertinimo užduotį. Ekspertų grupė taip pat nenustatė jokių kitų esminių SKVC vykdomos kokybės užtikrinimo veiklos pokyčių, išskyrus tuos, apie kuriuos jau pranešta EQAR ir kurie buvo įtraukti į vertinimo užduotį.

PAGRINDINĖS 2017 M. IŠORINIO VERTINIMO IŠVADOS

SKVC veiklos vertinimas remiantis ESG paskutinį kartą buvo atliktas 2017 m. Remiantis EQAR Registro komiteto sprendimu, nustatyta, kad SKVC atitinka šias ESG 2 ir 3 dalis:

ESG 2.1 Atsižvelgimas į vidinį kokybės užtikrinimą - Atitinka

ESG 2.2 Metodikų, atitinkančių tikslą, kūrimas - Atitinka

ESG 2.3 Įgyvendinimo procesai - Atitinka

ESG 2.4 Ekspertai - Atitinka

ESG 2.5 Vertinimo kriterijai - Atitinka

ESG 2.6 Vertinimo išvados - Atitinka

ESG 2.7 Skundai ir apeliacijos - Iš dalies atitinka

ESG 3.1 Kokybės užtikrinimo veiklos, politika ir procesai - Atitinka

ESG 3.2 Oficialus statusas - atitinka reikalavimus

ESG 3.3 Nepriklausomumas - Atitinka

ESG 3.4 Teminės analizės - Atitinka

ESG 3.5 išteklių - Iš dalies atitinka

ESG 3.6 Vidinis kokybės užtikrinimas ir profesionalumas - Atitinka

ESG 3.7 Periodiškas išorinis agentūrų vertinimas - Atitinka (dėl to, kad kreipiamasi dėl vertinimo)

Atsižvelgiant į išnagrinėtus dokumentais pagrįstus ir žodinius įrodymus, 2017 m. ekspertų grupė pripažino, kad, vykdydamas savo funkcijas, SKVC vadovavosi ESG.

Dėl ESG 2.7 dalies buvo padaryta išvada, kad nėra konkrečios tvarkos, kaip aukštosios mokyklos gali pateikti rūpimus klausimus arba kaip SKVC profesionaliai ir nuosekliai juos nagrinėja. Todėl SKVC buvo rekomenduota parengti specialią skundų nagrinėjimo procedūrą, kuri turėtų būti lengvai prieinama aukštosioms mokykloms.

Dėl ESG 3.5 dalies EQAR Registro komitetas nurodė, kad sprendime dėl SKVC įtraukimo į EQAR jau buvo paminėtas finansinio aprūpinimo ir bendros SKVC veiklos tvarumo klausimas. 2017 m. išvadose pateikta ekspertų grupės išvada rodo, kad susirūpinimą tebekelia svyruojanti finansinė padėtis ir sumažėjusios projekto lėšos, bei tai, kad SKVC nesugebėjo pateikti realaus finansinio plano.

Ekspertų grupė norėtų atkreipti dėmesį, kad 2017 m. vertinimo metu atliktas atitikties ESG nuostatomis perkėlimas taikomas visoms veikloms, kurios buvo įtrauktos į ankstesnį vertinimą. Tačiau sprendimas dėl atitikties naujoms ar patikslintoms veikloms buvo priimtas remiantis 2022 m. pateiktais įrodymais, todėl gali skirtis.

IŠORINIO VERTINIMO PROCESAS

2021 m. SKVC išorinis tikslinis vertinimas buvo atliktas laikantis *ENQA išorinių tikslinių vertinimų gairių*, EQAR prašymų teikimo procedūrose aprašyto proceso ir vertinimo užduotyje nustatyto termino. ENQA paskyrė SKVC tikslinio vertinimo ekspertų grupę, susidedančią iš šių narių:

- Oliver Vettori (pirmininkas, nominuotas EUA), Vienos ekonomikos ir verslo universiteto akreditavimo ir kokybės vadybos dekanas (Austrija);
- Asnate Kažoka (sekretorė, nominuota ENQA), Akademinio informacijos centro plėtros ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vadovė (Latvija);
- Alexandra-Simona Zamfir (nominuota ESU, Europos studentų sąjungos kokybės užtikrinimo studentų ekspertų grupės narė), medicinos doktorantė, „Grigore T. Popa“ medicinos ir farmacijos universitetas, Jasai, (Rumunija).

Goran Dakovic, ENQA vertinimų vadovas, buvo šio vertinimo koordinatorius.

Vertinimas vyko nuo 2021 m. rugsėjo mėn. iki 2022 m. birželio mėn. 2022 m. sausio mėn. gavus SS, vertinimo ekspertų grupė 2022 m. sausio 27 d. susirinko į pirmąjį informacinį posėdį. Šiame posėdyje informaciją vertinimo ekspertų grupei pateikė vertinimo koordinatorius ir Colin Tück, EQAR direktorius. Kitas vertinimo ekspertų grupės posėdis įvyko 2022 m. vasario 16 d.

Vizitas vietoje įvyko 2022 m. vasario 22–24 d. Šis vizitas buvo planuotas kaip fizinis vizitas vietoje, tačiau dėl neapibrėžtumo, kurį sukėlė tebesitęsianti COVID-19 pandemija, ekspertų grupė, ENQA ir SKVC susitarė jį organizuoti nuotoliniu būdu. Ekspertų grupė norėtų pažymėti, kad vizito vietoje būdas nekeičia jo turinio ar eigos. Dėl puikių techninių sąlygų ekspertų grupei pavyko gauti visą informaciją, reikalingą vertinimui atlikti.

Vertinimo išvadų projektas baigtas rengti 2022 m. balandžio 8d. ir 2022 m. balandžio 11 d. išsiųstas į SKVC patikrinimui dėl faktinių klaidų. Galutinės vertinimo išvados ENQA agentūrų vertinimo komitetui buvo pateiktos 2022 m. gegužės 9 d.

Vertinimo ekspertų grupė norėtų patvirtinti, kad ENQA priemonės užtikrino sklandų ir gerai koordinuotą vertinimo procesą.

Visi šiose išvadose pateikti duomenys ir rezultatai yra bendra vertinimo ekspertų grupės nuomonė, suderinta išvadų rengimo metu.

Savianalizės suvestinė

SS buvo parengta 11 SKVC darbuotojų grupės, susidedančios iš vadovybės atstovų ir darbuotojų, atsakingų už konkrečią SKVC vykdomą veiklą.

Darbas rengiant SS prasidėjo 2021 m. pradžioje – vyko reguliarūs darbo grupės posėdžiai, po kurių buvo pradėtas individualus darbas su įvairiais SS skyriais.

Rengiant SS buvo konsultuojamasi su SKVC taryba, Studijų programų apeliacine komisija ir Studijų vertinimo komisija. Be to, įvairiais būdais buvo renkami atsiliepimai iš pagrindinių išorinių socialinių dalininkų – studentų, universitetų, darbdavių atstovų.

SKVC SS nurodoma, kad 2021 m. pradžioje dar nebuvo parengta išsami tikslinių vertinimų metodika, todėl SKVC šiam vertinimui ruošėsi taip, kaip ir įprastam (išsamiam) vertinimui, o vėliau, atsižvelgiant į ENQA rekomendacijas, SS buvo sutrumpintas.

Vertinimo ekspertų grupė nustatė, kad, atsižvelgiant į siaurą tikslinio vertinimo tikslą, SS yra labai išsami, o kai kuriose dalyse – net pernelyg išsami ir aprašomojo pobūdžio. Tai galima paaiškinti tuo, kad SKVC yra viena iš pirmųjų agentūrų, kurioje atliekamas tikslinis vertinimas, o tada, kai SKVC pradėjo pasirėngimą, dar nebuvo patvirtinta SS rengimo metodika. Tačiau vertinimo ekspertų grupė turi pripažinti, kad kai kuriose SS vietose buvo pateikta informacija, nesusijusi su toje dalyje aprašyta nuostata arba neturinti esminės reikšmės SKVC veiklai suprasti pagal tam tikrą nuostatą.

Vizitas vietoje

Vizitas vietoje įvyko 2022 m. vasario 22–24 d. nuotoliniu būdu. Nesitraukiant COVID-19 pandemijai, kuri bet kada gali pakoreguoti planus, dėl vizito vietoje būdo ekspertų grupė, ENQA ir SKVC susitarė iš anksto.

Atsižvelgdama į tai, kad šiame tiksliniame vertinime reikėjo aprėpti daug veiklos sričių, ekspertų grupė nusprendė surengti dviejų tipų pokalbius, t. y., susitikimus su tam tikros socialinių dalininkų grupės atstovais, susijusiais su visomis peržiūromis arba naujomis veiklos sritimis (pavyzdžiui, vertinimo ekspertais), ir susitikimus (suburiant tikslines grupes), kuriuose daugiausia dėmesio skiriama tam tikroms temoms (pavyzdžiui, finansavimui). Toliau pateikiamas išsamus ekspertų grupės rengtų susitikimų sąrašas:

- Susitikimas su vadovybe ir administracinę pagalbą teikiančiais darbuotojais;
- Susitikimas su Direktoriumi ir Tarybos vadovu;
- Susitikimas su darbuotojais, atsakingais už vertinimo procedūrų vykdymą (vertinimo koordinatoriais);
- Susitikimas su Aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos, Studijų vertinimo komisijos ir Apeliacinės komisijos atstovais;
- Susitikimas su aukštųjų mokyklų atstovais;
- Susitikimas su ekspertais;
- Susitikimas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovais;
- Susitikimas su SKVC socialiniais partneriais;
- Susitikimas dėl SKVC pasirinktų tikslinių veiklos sričių (ESG 2.2 ir ESG 2.5).

Vertimo galimybe per vizitą vietoje buvo pasinaudota tik vieną kartą – per susitikimą su vadovybe ir administracinę pagalbą teikiančiais darbuotojais.

Buvo nuspręsta nerengti atskiro pokalbio su darbo grupe, atsakinga už SS ruošimą, nes šios grupės nariai tuo pat metu priklauso ir kitoms grupėms, tad bet kuriuo atveju dalyvavo pokalbiuose.

Aptariant klausimus, susijusius su vertinimo procedūromis, susitikimų dalyvių buvo paprašyta daugiausia dėmesio skirti vertinimo procedūroms, įtrauktoms į šio vertinimo užduotį. Be to, kalbant apie susitikimus su aukštųjų mokyklų atstovais ir ekspertais, SKVC buvo konkrečiai paprašyta įtraukti tuos atstovus, kurie galėtų pateikti savo nuomonę ar patirtį, susijusią su peržiūromis ar naujai įdiegtomis vertinimo procedūromis.

Ekspertų grupė pasinaudojo galimybe du kartus aptarti visus neišspręstus klausimus – vieną kartą su Direktoriumi, o kitą su kitais vadovybės atstovais.

Ekspertų grupė vertina visų SKVC pakviestų pašnekovų atvirumą ir visų pokalbių turiningumą. Nepaisant to, kad vizitas vietoje vyko nuotoliniu būdu, ekspertų grupė jautėsi laukiama ir galėjo atlikti vizitą vietoje taip, kaip pridera tiksliniam ir į tobulinimą orientuotam vertinimui.

POKYČIAI AGENTŪROJE

AUKŠTASIS MOKSLAS IR KOKYBĖS UŽTIKRINIMO SISTEMA

Šiuo metu Lietuvoje veikia 36 aukštosios mokyklos. Didžioji dauguma (23) yra valstybės finansuojamos institucijos, likusios finansuojamos iš privačių lėšų. Nuo paskutinio vertinimo 2017 m. įvyko didelės reformos, susijusios su aukštojo mokslo institucijų konsolidavimu. Nemažai institucijų nutraukė savo veiklą arba buvo reorganizuotos. Dabartinėje aukštojo mokslo sistemoje beveik vienodą dalį sudaro universitetinio tipo institucijos (17) ir kolegijų tipo institucijos, kurios turi teisę teikti tik trumpojo ciklo arba pirmosios pakopos koleginį išsilavinimą (19).

Kaip teigiama SS, šie pokyčiai turėjo tiesioginės įtakos SKVC darbui, nes pasikeitė kelių aukštųjų mokyklų vidaus struktūros ir atsirado nemažai studentų, kuriems reikėjo užtikrinti galimybę tęsti studijas, tad situacija nuolatos stebima.

Nuo 2018 m. Mokslo ir studijų įstatyme įvardinamas „egzilio sąlygomis veikiančios aukštosios mokyklos“ statusas, bei egzistuoja tokioms aukštosioms mokykloms parengta speciali išorinio kokybės užtikrinimo procedūra.

Nuo 2017 m. Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje palaipsniui mažėjo aukštųjų mokyklų, studijų programų ir vietinių studentų skaičius, tačiau didėjo užsienio studentų skaičius ir institucijų pastangos tarptautiškumui didinti, o tai reikalauja ypatingo SKVC dėmesio pasitelkiant tam tinkamas metodikas.

Ekspertų grupė sužinojo, kad šiuo metu numatyta, jog SKVC bus atsakingas už ką numatytų ir netrukus Lietuvoje pradėsiančių veikti trumposios pakopos studijų programų (EKS/ LTKS 5) vertinimą. Ekspertų grupė taip pat išsiaiškino, kad vertinimas ir akreditavimas vyks pagal šiuo metu galiojančią ex-ante studijų programų vertinimo metodiką ir atskiros metodikos neplanuojama taikyti.

Dar vienas svarbus pokytis, kuris nuo 2017 m. dar labiau pasistūmėjo į priekį, jei lyginsime su ankstesniu vertinimo laikotarpiu, yra studijų kryptių aprašų egzistavimas nacionaliniu lygmeniu. Studijų programos privalo atitikti šiuos aprašus, todėl ši sąlyga vertinama kokybės vertinimo procedūrose. Nuo 2021 m. gruodžio pradžios patvirtinta 20 naujų aprašų iš 22 ir 16 atnaujintų aprašų iš 37.

SKVC ORGANIZACIJA/STRUKTŪRA

Nuo 2017 m. atlikto vertinimo SKVC organizacinėje struktūroje ar valdyme neįvyko jokių pokyčių.

Kaip paaiškinta 2017 m. vertinimo išvadose, SKVC vadovauja Taryba, kurią sudaro 11 narių, skiriamų 6 metų kadencijai. SKVC turi tris vidinius patariamuosius organus – Aukštųjų mokyklų vertinimo komisiją, Studijų vertinimo komisiją ir Apeliacinę komisiją. Šie organai yra atsakingi už konsultavimą dėl visų SKVC vykdomų vertinimo procedūrų – taip pat ir peržiūrėtų bei naujai įgyvendinamų. Be to, jie veikia pagal specialius kiekvienam iš jų skirtus įstatus.

Verta paminėti, kad dabartinės SKVC tarybos įgaliojimai baigėsi 2022 m. sausio mėnesį, tačiau jie buvo pratęsti siekiant užtikrinti veikiančios Tarybos funkcionavimą SKVC vertinimo remiantis ESG metu ir SKVC pozicijos tęstinumą dėl vykstančių struktūrinių pokyčių Lietuvos aukštojo mokslo sistemoje, pavyzdžiui, naujojo aukštųjų mokyklų finansavimo modelio.

SKVC FINANSAVIMAS

SKVC finansavimą sudaro kasmet skiriami valstybės biudžeto asignavimai ir ES struktūrinių fondų projektų finansavimas, kurį SKVC taip pat skiria valstybė tam tikram laikotarpiui (paprastai 3 metams). SKVC taip pat gauna šiek tiek lėšų dalyvaudamas kituose nacionaliniuose ir tarptautiniuose projektuose arba atlikdamas vertinimo procedūras užsienyje, tačiau tai sudaro tik nedidelę bendro finansavimo dalį.

SKVC metinis biudžetas tvirtinamas vieneriems metams kartu su bendru valstybės biudžetu. Iš valstybės biudžeto padengiamos biuro ir darbuotojų išlaidos, o kokybės vertinimo procedūrų išlaidos šiuo metu finansuojamos iš ES struktūrinių fondų projektų.

Šiuo metu biudžetas, skirtas kokybės vertinimo procedūrų išlaidoms padengti, numatytas iki 2023 m. rugsėjo mėn., tačiau vyksta diskusijos dėl finansavimo laikotarpio pratęsimo.

SKVC FUNKCIJOS, VEIKLA IR PROCEDŪROS

Nuo 2017 m. SKVC pakeitė arba naujai parengė keletą kokybės vertinimo procedūrų. EQAR Registro komitetas apie šiuos pokyčius buvo informuotas atitinkamai 2020 ir 2021 m.

Į šio vertinimo sritį įtrauktos toliau nurodytos vertinimo procedūros:

- Ex-post vertinimas ir studijų kryptių akreditavimas Lietuvoje;

Tai modifikuota ex-post vertinimo procedūra, kuri pakeitė studijų programų akreditavimą. Šis vertinimas yra privalomas, o juo siekiama įvertinti studijų programų, sugrupuotų pagal studijų kryptis ir suskirstytų pagal pakopas (bakalauro, magistro), kokybę. Šis vertinimas atliekamas ne rečiau kaip kartą per septynerius metus, be to jį gali atlikti ir kitos agentūros, registruotos EQAR. SKVC šią vertinimo metodiką įgyvendina nuo 2020 m.

- Institucinis ex-post vertinimas Lietuvoje;

Tai modifikuota vertinimo procedūra, kuri buvo atnaujinta naujam institucinių vertinimų ciklui. Šis ex-post vertinimas skirtas išskirtinai tik instituciniam lygmeniui vertinti. Jis yra privalomas, atliekamas ne rečiau kaip kartą per 7 metus ir SKVC turi išimtinę teisę jį atlikti. Šią vertinimo metodiką SKVC įgyvendina nuo 2020 m.

- Rezidentūros studijų ex-ante vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje;

Tai yra naujai įdiegta ex-ante kokybės vertinimo procedūra, kurioje numatytos dvi galimybės - supaprastintas vertinimas, kurį atlieka tik SKVC, ir išsamus vertinimas, kurį atlieka išorės ekspertų grupė. Iki šiol buvo atliktas tik supaprastintas šio vertinimo variantas. Jį gali atlikti tik SKVC ir jis pradėtas vykdyti 2020 m.

- Rezidentūros studijų ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje;

Tai naujai įdiegta ex-post kokybės vertinimo procedūra, pagal kurią vertinamos jau vykdomos rezidentūros studijos. Šį vertinimą planuojama atlikti bent kartą per septynerius metus, o jį atlikti gali tik SKVC. Manoma, kad jis prasidės 2023 m. pirmąjį pusmetį nuo veterinarijos rezidentūros studijų vertinimo, tuo tarpu medicinos studijų rezidentūros vertinimas šiuo metu atidėtas.

- Institucinis ex-post aukštojo mokslo vertinimas užsienyje;

Tai naujai įdiegta ex-post vertinimo procedūra, skirta tik egzilio sąlygomis veikiančioms aukštosioms mokykloms, kaip numatyta 2018 m. Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimuose. Šiuo metu Lietuvoje yra viena aukštoji mokykla, kuriai yra taikomas tokio pobūdžio vertinimas, tačiau jos išorinis vertinimas kol kas neplanuojamas. Šis vertinimas atliekama kas septynerius metus, o SKVC yra vienintelis tokio pobūdžio vertinimo paslaugų teikėjas.

2017–2021 m. laikotarpyje SKVC atliko šias vertinimo procedūras:

Procedūros rūšis	Atliktų procedūrų skaičius				
	2017	2018	2019	2020	2021
Studijų programų ex-ante vertinimas	49	41	48	32	21 (16*)
Rezidentūros studijų programų ex-ante vertinimas (nauja metodika pradėta taikyti 2020 m.)	5	0	0	0	2 (2*)
Studijų programų ex-post vertinimas (vertinimo veikla nutraukta 2020 m.)	206	89	/	1	/
Studijų kryptių ex-post vertinimas (pradėtas vykdyti 2020 m.)	/	/	/	/	18 (103*)
Institucinis ex-ante vertinimas	0	0	1	0	0
Institucinis ex-post vertinimas (nauja metodika pradėta taikyti 2020 m.)	2	0	0	0	11 (5*)
Studijų programų ex-post vertinimas užsienyje	0	0	0	2	3 (3*)
Aukštųjų mokyklų ex-post vertinimas užsienyje	0	0	0	0	0

*procedūrų skaičius, kai sprendimas jau yra priimtas. Atliekant studijų kryptių ex-post vertinimą, Lietuvoje vertinimas vyksta visos studijų krypties mastu, tačiau sprendimai priimami dėl kiekvienos aukštosios mokyklos ir kiekvienos studijų pakopos atskirai.

Studijų programų ex-ante vertinimas, studijų kryptių ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje bei institucinis ex-post vertinimas Lietuvoje yra pagrindinės SKVC vykdomos išorinio kokybės užtikrinimo veiklos. Kitos veiklos, įtrauktos į šio vertinimo užduotį, būtų taikomos tik labai konkrečioms studijų programoms ir (arba) aukštosioms mokykloms.

IŠVADOS: SKVC ATITIKTIS EUROPOS AUKŠTOJO MOKSLO ERDVĖS (ESG) KOKYBĖS UŽTIKRINIMO NUOSTATOMS IR GAIRĖMS VERTINIMO SRITYJE

ESG 3 DALIS: KOKYBĖS UŽTIKRINIMO AGENTŪROS

ESG 3.3 NEPRIKLAUSOMUMAS

Nuostata:

Agentūros turėtų būti nepriklausomos ir veikti autonomiškai. Jos turi prisiimti visą atsakomybę už savo vykdomą veiklą. Trečiosios šalys negali turėti įtakos jų priimamiems sprendimams.

2017 m. vertinimo rekomendacija

2017 m. atlikus vertinimą remiantis ESG nustatyta, kad SKVC atitinka šią nuostatą. Tačiau, atsižvelgiant į išvadas apie esminius SKVC veiklos pokyčius, EQAR įtraukė šią nuostatą į šio vertinimo užduotį. Visų pirma reikėtų išnagrinėti institucinio vertinimo procedūrų inicijavimą ir SKVC veiklos finansavimą.

Įrodymai

Nuo paskutinio vertinimo remiantis ESG 2017 m. tiesioginių SKVC nepriklausomumo pokyčių neįvyko. Toliau pateikiami įvairių nepriklausomumo komponentų įrodymai.

Organizacinis nepriklausomumas

SKVC vadovauja Taryba, o už veiklą valdymą atsakingas Direktorius. Kaip nurodyta 2017 m. vertinimo išvadose, SKVC įstatuose apibrėžtos Direktorius ir Tarybos narių kandidatų iškėlimo ir paskyrimo sąlygos. Į šiuos nuostatus įtrauktos nuostatos užtikrina, kad SKVC vidaus organizacinė struktūra būtų nepriklausoma nuo trečiųjų šalių. SKVC tarybą sudaro įvairūs socialiniai dalininkai. Tiek iš SS, tiek iš pokalbių ekspertų grupė galėjo įsitikinti, kad Taryba reguliariai renkasi į posėdžius ir svarsto svarbius klausimus, susijusius su SKVC statusu ir veikla.

Veiklos nepriklausomumas

Visos SKVC atliekamos vertinimo procedūros vykdomos pagal iš anksto nustatytus teisės aktus, kurie yra viešai prieinami. Šiuose teisės aktuose aprašyti visi veiksmai, įskaitant ekspertų skyrimą, apibrėžiantys interesų konflikto situacijas. Nuo 2017 m. jokių pokyčių šiuo atžvilgiu neįvyko. Visa ex-post vertinimo veikla vykdoma pagal tam tikrą planą, su kuriuo aukštosios mokyklos supažindinamos iš anksto. SS nurodo, kad minėto institucinių vertinimų plano sudarymas buvo ministerijos prerogatyva tiek ankstesnio, tiek dabartinio vertinimo ciklo metu, ir šiuo atžvilgiu jokių pokyčių neįvyko. Tačiau už studijų programos (dabar – studijų krypties) vertinimo planų rengimą visada buvo atsakingas SKVC. Šie planai rengiami iš anksto ir skelbiami SKVC interneto svetainėje. Taip pat numatyta galimybė ministerijai inicijuoti neeilinį vertinimą tai pasiūlius pačiam SKVC, jei reikšmingai pasikeičia tam tikros studijų krypties ir (arba) aukštosios mokyklos veiklos rodikliai. Pasirengimas naujam institucinių vertinimų ir studijų krypties vertinimų ciklui vyko 2017–2019 m., užbaigus pirmąjį institucinių vertinimų ir studijų programų ex-post vertinimų ciklą. Ministerija atliko svarbų vaidmenį rengiant šias vertinimo procedūras, tačiau pirmajam studijų krypties vertinimo projektui, kuriam didelę įtaką darė ministerija, paprieštaravo aukštojo mokslo bendruomenė, o su juo susijusius teisės aktus ir sprendimus panaikino Konstitucinis teismas.

Formalių rezultatų nepriklausomumas

Sprendimai dėl akreditacijos priimami tik remiantis ekspertų grupių atliekamo išorinio vertinimo rezultatais. Sprendimus teikia patariamąsios institucijos (Aukštųjų mokyklų vertinimo komisija, Studijų vertinimo komisija), o tvirtina SKVC direktorius. Ši tvarka buvo išsamiai peržiūrėta 2017 m. ENQA vertinimo metu ir nuo to laiko jokių pokyčių neįvyko.

Tačiau SKVC veiklai įtakos turėjo ir keletas išorinių pokyčių, įskaitant teisės aktų pakeitimus studijų vykdymo srityje, naujų vertinimo procedūrų įvedimą į nacionalinę reguliuojamąją sistemą ir politinius pokyčius Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje. Remiantis SS ir pokalbių metu gautais įrodymais, išryškėjo kelios galimos susirūpinimą keliančios sritys, kurias ekspertų grupė išnagrinėjo skyriuje „Analizė“:

- SKVC savarankiškumas priimančiam arba atsisakančiam naujų pareigų;
- peržiūrėtų ir naujai įdiegtų vertinimo procedūrų iniciatyvos ir jų metodikos nustatymo būdai;
- vertinimo ir sprendimų priėmimo proceso vientisumas atliekant institucinį ex-post aukštojo mokslo vertinimą užsienyje;
- galimas SKVC veiklos rezultatų poveikis jam skiriamam finansavimui.

Analizė

Kadangi bendra SKVC vidaus organizacinė struktūra nuo 2017 m. nepasikeitė – nei organizacinio ar veiklos nepriklausomumo, nei oficialių rezultatų nepriklausomumo požiūriu, šiame skyriuje ekspertų grupė daugiausia dėmesio skyrė pirmiau nurodytoms naujoms susirūpinimą keliančioms sritims.

Pagrindiniai su šios nuostatos laikymusi susiję klausimai, kurie kėlė susirūpinimą ekspertų grupei, buvo šie: SKVC autonomija priimančiam strateginius sprendimus ir vykdant veiklą, SKVC finansinė priklausomybė nuo Vyriausybės, bei SKVC statusas (ir įtaka) bendrai aukštojo mokslo pasiūlai Lietuvoje.

Ekspertų grupė žino, kad aukštojo mokslo kokybės užtikrinimas Lietuvoje yra griežtai reglamentuojama sritis. Tai galimai susiję su tuo, kad SKVC vykdo nacionalinius įgaliojimus ir yra viešojo administravimo institucija, finansuojama iš valstybės biudžeto.

Ekspertų grupės nuomone, dabartiniai SKVC įgaliojimai yra labai platūs, todėl ši agentūra yra labai įtakingas Lietuvos aukštojo mokslo sektoriaus veikėjas. Tačiau pokalbių metu ekspertų grupė sužinojo, kad ketinama dar labiau išplėsti šiuos įgaliojimus, įtraukiant papildomas nacionalinio pobūdžio funkcijas. Ekspertų grupė nemano, kad tai kels kokių nors problemų, jei tik minėtas funkcijas lydi atitinkami valstybės skiriami ištekliai ir jei SKVC turi galimybę derėtis dėl funkcijų ir net jų atsisakyti. Kita vertus, didėjant SKVC įgaliojimams, aukštosios mokyklos ir aukštojo mokslo sistema apskritai tampa vis labiau priklausomos nuo SKVC, kaip nuo daugelio svarbių funkcijų vykdytojo, o kai kuriais atvejais – išimtinio vykdytojo. Nors šis konkretus aspektas nėra susijęs su SKVC nepriklausomumu nuo trečiųjų šalių, ekspertų grupė ragintų SKVC tai apmąstyti, atsižvelgiant į aukštųjų mokyklų autonomiją ir pagarbą nuomonių įvairovei aukštojo mokslo sektoriuje. Tai tampa dar svarbiau, kai svarstoma išteklių situacija (žr. 3.5 skyrių arba šias išvadas).

Dar vienas klausimas, kuris buvo iškeltas SS ir buvo aptartas kai kurių pokalbių metu, yra SKVC autonomija rengiant išorinio kokybės vertinimo procedūras. Akivaizdu, kad veikimas griežtai reguliuojamoje sistemoje su viena nacionaline kokybės užtikrinimo įstaiga, atskaitinga valstybei, sukuria tam tikrus apribojimus, todėl svarbu užtikrinti pusiausvyrą tarp vyriausybės lūkesčių ir agentūros misijos. Tai paprastai atsispindi daugiapakopiuose teisiniuose susitarimuose, kuriuose tam tikri elementai iš anksto apibrėžti nacionaliniais teisės aktais, o kiti paliekami agentūros nuožiūrai. SKVC atveju atrodo, kad išoriniai socialiniai dalininkai labai aktyviai siūlo jiems patiems naudingą veiklą.

Nors tai, kad pirmiau ministerijos pasiūlytai studijų kryptų vertinimo procedūrai paprieštaravo akademinė bendruomenė, rodo, kad egzistuoja žodžio laisvė ir akademinė bendruomenė tvirtai reiškia savo nuomonę, ekspertų grupė pripažįsta, kad SKVC veikia gana sudėtingoje aplinkoje ir ministerija ne visada jį laiko lygiaverčiu partneriu.

Visos trys naujai nustatytos vertinimo procedūros – rezidentūros studijų ex-ante vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje, rezidentūros studijų ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje, institucinis ex-post aukštojo mokslo vertinimas užsienyje – yra taikomos labai konkretiems socialiniams dalininkams.

Visa tai gali sudaryti įspūdį, kad SKVC reaguoja (ar yra priverstas reaguoti) į reikalavimus, o ne pats nustato savo darbotvarkę, susijusią su bendra išorinio kokybės užtikrinimo sistema. Į tai reikėtų atsižvelgti aptariant naujo vertinimo ciklo, prasidėsiančio po 2025 m., tvarką.

Kitas su tuo susijęs klausimas siejasi su institucinio ex-post aukštojo mokslo vertinimo užsienyje tvarka, kadangi ekspertų grupei kilo tam tikrų abejonių tiek dėl šios procedūros rengimo proceso, tiek dėl Užsienio reikalų ministerijos poveikio jos rezultatams.

Ekspertų grupės nuomone, pagrindinė grėsmė SKVC nepriklausomumui yra susijusi su priklausomybe nuo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos finansavimo atžvilgiu. Nors pats SKVC teigė, kad finansavimas iš esmės yra pakankamas, bet derybos dėl jo kartais užtrunka, ekspertų grupė nesutinka, kad toks požiūris yra tvarus ir naudingas SKVC ilgalaikėje perspektyvoje. Ekspertų grupės susirūpinimą sustiprino susitikime su ministerijos atstovais išreikštas požiūris, kad SKVC atžvilgiu yra keliami tam tikri lūkesčiai, kuriuos jis turi atitikti, ir kad papildomas finansavimas gali būti skiriamas arba jo gali būti atsisakyta, atsižvelgiant į tai, ar ši sąlyga įvykdoma. Dabartinė SKVC finansavimo tvarka, kai ministerija yra pagrindinis finansavimo šaltinis, neprieda SKVC, kaip organizacijai, stabilumo ir kelia tam tikrų abejonių dėl konkretaus socialinio dalininko poveikio. Tiesa, formaliai, organizacinio ir veiklos nepriklausomumo požiūriu, ministerija yra tik vienas iš socialinių dalininkų, neturintis nei daugiau, nei mažiau galių nei kitos. Šie nuogastavimai išsamiau išdėstyti 3.5 skyriuje „Iššekliai“.

Ekspertų grupės pagyros

1. Ekspertų grupė teigiamai vertina SKVC socialinių dalininkų nuoširdų įsitraukimą rengiant vertinimo metodikas.
2. Ekspertų grupė teigiamai vertina SKVC pastangas nuolat užtikrinti visiškai nepriklausomą vidaus organizacinę struktūrą.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. Ekspertų grupė siūlo SKVC apsvarstyti dabartinį ir būsimą SKVC vaidmenį bei atsakomybės sritis, ir tai, kur dėl to gali kilti papildomų konfliktų dėl tikslų nesutapimo arba padidėti sudėtingumas, susijęs su socialinių dalininkų lūkesčiais.
2. SKVC patariama atidžiai saugoti savo nepriklausomumą apibrėžiant metodikas konsultuojantis su ministerija ir kitomis atitinkamomis institucijomis.

Ekspertų grupės išvada: atitinka reikalavimus

ESG 3.5 IŠTEKLIAI

Nuostata:

Agentūros turi turėti pakankamus ir tinkamus žmonių ir finansinius išteklius savo veikloms vykdyti.

2017 m. vertinimo rekomendacija:

Ekspertų grupė rekomenduoja SKVC parengti finansinį planą bendromis Tarybos ir vadovybės pastangomis. Šiam finansiniam planavimui būtina atlikti dabartinės finansinės padėties analizę, nustatyti realius finansinius tikslus ir prioritetus, padaryti gerai apgalvotas išvadas ir griežtai jas įgyvendinti. Šis planas gali turėti reikšmingų pasekmių, tačiau jis padėtų agentūrai bent jau užtikrinti pagrindinės veiklos finansavimą.

Įrodymai

Kadangi 2017 m. vertinimo rekomendacija ir sprendimas dėl dalinės atitikties yra tiesiogiai susiję su finansiniais ištekliais, šiame skyriuje ekspertų grupė daugiausia dėmesio skirs finansiniams ištekliais. Ekspertų grupė taip pat aptars kitus išteklius, kuriems finansavimo klausimai turi įtakos.

SKVC finansinio tvarumo klausimas buvo pabrėžtas kaip svarbus nuo pat pirmojo SKVC vertinimo remiantis ESG, kurios buvo naudojamos 2012 m. SKVC įtraukiant į EQAR.

2017 m. išvadose ekspertų grupė nurodo, kad SKVC yra finansuojamas iš valstybės biudžeto ir ES struktūrinių fondų lėšų, kurias taip pat skiria valstybė. Kitas SKVC gaunamas finansavimas paprastai siejamas su projektais arba tarptautiniais vertinimais. 2017 m. vertinimo ekspertų grupė teigia, kad SKVC pripažįsta, jog visoms jo užduotims vykdyti nepakanka lėšų, ir įvardija konkrečias veiklos rūšis, kurioms, kaip nustatyta, finansavimo trūkumas turi itin didelę reikšmę, t. y., paskesnės procedūros, išvadų skelbimas bei vertimas. Didžiausią susirūpinimą kėlė tai, kad baiginėjasi ES struktūrinių fondų lėšos, todėl baigiasi projektų lėšos ir kyla neaiškumų dėl SKVC galimybių ateityje atlikti išorės vertinimą.

2017 m. vertinimo ekspertų grupė nustatė, kad nors jis ir įvardino savo finansinę tvarką kaip galimai probleminę sritį, SKVC neparengė finansinio plano, kuriame būtų atsižvelgta į visus paminėtus aspektus. Vis dėlto, SKVC taryba buvo įsitikinusi, kad trūkstamos lėšos galiausiai bus skirtos. Kita vertus, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija turėjo tam tikrų lūkesčių dėl aukštojo mokslo sistemos pokyčių (aukštųjų mokyklų reorganizavimo, studijų programų skaičiaus mažinimo, jų klasterizavimo), kurie sumažintų išoriniam kokybės vertinimui reikalingą finansavimą. 2017 m. vertinimo ekspertų grupė paminėjo, kad kraštutiniu atveju būtų galima prašyti aukštųjų mokyklų prisidėti prie kokybės užtikrinimo veiklos finansavimo, kaip įprasta kitose šalyse.

2022 m. padėtis nepasikeitė. Darbuotojus ir biuro patalpas finansuoja vyriausybė, o kokybės vertinimo procedūros finansuojamos ES struktūrinių fondų lėšomis. Ekspertų grupė nebuvo supažindinta bei informuota apie jokių finansinių planus, kurie atitiktų 2017 m. vertinimo ekspertų grupės ar dabartinės ekspertų grupės lūkesčius.

2021 m. vertinimui skirtoje SSGG analizėje SKVC įvardijo šias grėsmes - didelė priklausomybė nuo ES struktūrinių fondų finansavimo ir nepakankamas veiklos finansavimas iš valstybės biudžeto.

Be su finansavimu susijusių problemų, ekspertų grupė daugiausia dėmesio skyrė SKVC žmogiškųjų išteklių klausimui, kuris taip pat buvo pabrėžtas dar 2017 m. vertinime. Nors dauguma aukštesniojo lygmens darbuotojų vis dar dirba SKVC, išliko didelės žemesniojo lygmens darbuotojų kaitos tendencija. Tai ypač svarbu, nes dauguma vertinimo koordinatorių, vykdančių pagrindinę SKVC veiklą, būtent ir yra žemesniojo lygmens darbuotojai. Didelę darbuotojų kaitą SKVC aiškina mažais atlyginimais ir tuo, kad SKVC nėra galimybių kilti karjeros laiptais.

Analizė

Ekspertų grupės nuomone, finansinio tvarumo klausimas yra glaudžiai susijęs su SKVC nepriklausomumu. Nors ekspertų grupė nesumažino SKVC atitikties ESG 3.3 dalies nuostatų

reikalavimams lygio, kad tie patys argumentai nebūtų naudojami sprendimui dėl dviejų nuostatų atitikties, šis klausimas neabejotinai mažina ir SKVC nepriklausomumą.

Pagrindinės finansinės rizikos, kurias nustatė ekspertų grupė, remdamasi SS ir pateiktais įrodymais, yra šios:

- priklausomybė nuo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, kuomet valstybės finansavimas skiriamas kasmet, o planai sudaromi trejiems metams;
- priklausomybė nuo ES struktūrinių fondų, kuri tik padidins priklausomumą nuo Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir pagilins atsirasiančias problemas pasibaigus Europos Sąjungos lėšoms arba nustojus jas gauti;
- dar nėra aiškos strategijos, kaip užtikrinti ilgalaikį finansinį stabilumą;
- būtinybė prašyti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos metų pabaigoje išlyginti bei subalansuoti SKVC lėšas, jei SKVC viršija skirtą biudžetą.

2017 m. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos prielaida, kad dėl naujos kokybės užtikrinimo tvarkos sumažės tam reikalingos lėšos, nepasitvirtino. Kaip apie vieną iš nepakankamo vertinimo veiklos finansavimo pasekmių ekspertų grupė sužinojo apie nesenai SKVC iškeltą iniciatyvą įvesti specialią paskesnę institucinių vertinimų procedūrą, kurią Švietimo, mokslo ir sporto ministerija atmetė dėl nepakankamo finansavimo. Bendras požiūris į vertinimo procedūrų finansavimą iš ES struktūrinių fondų ir dėl to kylanti didelė priklausomybė nuo jų planavimo laikotarpio ne kartą atskleidė savo trūkumus, nes baigiasi dar vienas planavimo laikotarpis, tačiau įprastinė pagrindinė SKVC veikla nėra ir neturėtų būti derinama su šiais planavimo laikotarpiais.

Kita rizika, nors ir labai būdinga viešosioms įstaigoms, yra būtinybė remtis vienerių metų planais skirstant valstybės lėšas. Šią riziką būtų galima sumažinti rengiant ilgalaikius (bent trejų metų) preliminarinius biudžeto planus, kurie būtų oficialiai patvirtinti ir įtraukti į biudžeto sąmatą. Tokiu atveju vienerių metų asignavimų pakeitimai galėtų būti daromi tik išimtiniais atvejais, kurie būtų iš anksto aptarti ir abipusiai suderinti. Šiuo atžvilgiu ekspertų grupė mano, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai labai svarbu pripažinti SKVC nuosekliai ir pagal iš anksto sutartą tvarką vykdomos su kokybės užtikrinimu susijusios veiklos svarbą ir pasekmes Lietuvos aukštojo mokslo sistemos reputacijai, kurias sukeltų bet kokie SKVC veiklos sutrikimai.

Nors SKVC puikiai supranta savo dabartinę finansinę padėtį, tikima, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija galiausiai skirs finansavimą arba išlygins SKVC lėšas kiekvienų metų pabaigoje, kaip daugiau ar mažiau jau yra buvę. Toks mąstymas yra suprantamas, nes Lietuvos aukštojo mokslo kokybė yra nacionalinis interesas, o ne SKVC verslo tikslas.

Tačiau organizaciniu požiūriu ekspertų grupė mano, kad dabartinė finansavimo tvarka nėra tvari ir kelia didelę riziką ilgalaikėje perspektyvoje, o nuo paskutinio vertinimo nebuvo pasiekta jokios akivaizdžios pažangos.

Didelė darbuotojų kaita kelia didelę grėsmę procesų nuoseklumui, o vidurinėsios ir aukštesnėsios grandies vadovams tenka papildomas darbo krūvis. Nors socialiniai dalininkai gyrė SKVC veiklą ir indėlį į daugelį svarbių veiklų, daugeliu atvejų nuopelnai buvo skiriami aukščiausio lygmens ir vidurinėsios grandies vadovams.

Ekspertų grupės rekomendacija

1. SKVC turėtų siekti, kad derantis dėl biudžeto ir biudžeto sudarymo proceso būtų apimamas ilgesnis laikotarpis, pvz., treji metai.
2. SKVC turėtų skubiai apmąstyti alternatyvius finansavimo modelius, kad sumažintų finansinę riziką ir parengtų aiškų planą finansiniam stabilumui užtikrinti.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. SKVC galėtų apsvarstyti galimybę diversifikuoti pajamų srautą įvedant mokesčius už tam tikras vertinimo procedūras, kad būtų sumažinta priklausomybė nuo ministerijos skiriamo finansavimo.
2. Siekiant užtikrinti, kad SKVC kompetencijos tęstinumas ir nuoseklumas nepriklausytų tik nuo keleto ilgamečių darbuotojų ir kad kompetencijos būtų laipsniškai perduodamos visam personalui, būtina užtikrinti pusiausvyrą tarp nuolatinės paramos patyrusiems darbuotojams ir naujai įdarbintų darbuotojų įgalinimo.

Ekspertų grupės išvada: iš dalies atitinka reikalavimus

ESG 2 DALIS: IŠORINIS KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

Šioje dalyje ekspertų grupė daugiausia dėmesio skyrė peržiūrėtoms arba naujai parengtoms kokybės užtikrinimo procedūroms, kurios buvo įtrauktos į šio vertinimo užduotį:

- Studijų kryptų ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (modifikuota vertinimo procedūra, pakeitusi studijų programų akreditavimą);
- Institucinis ex-post vertinimas Lietuvoje (pakeista vertinimo procedūra, kuri buvo atnaujinta);
- Rezidentūros studijų ex-ante vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (naujai sukurta procedūra, šiuo metu vykdomas tik supaprastintas variantas);
- Rezidentūros studijų ex-post vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (naujai sukurta procedūra, dar neatlikta);
- Institucinis ex-post aukštojo mokslo egzilyje vertinimas (naujai sukurta procedūra, dar neatlikta).

Ekspertų grupei nebuvo pateikta jokių įrodymų apie kitas pilnai parengtas vertinimo procedūras, kurios nebūtų buvusios išvardytos pirmiau ar įvertintos per ankstesnį 2017 m. vertinimą remiantis ESG .

Kadangi 2017 m. vertinimo metu buvo nustatyta, kad SKVC iš dalies atitinka ESG 2.7 dalies nuostatas, ekspertų grupė aprašė ir išanalizavo visus su jomis susijusius pokyčius, be tų, kurie turi tiesioginį poveikį peržiūrėtoms arba naujai parengtoms kokybės užtikrinimo procedūroms.

ESG 2.1 ATSIŽVELGIMAS Į VIDINĮ KOKYBĖS UŽTIKRINIMĄ

Nuostata:

Išoriniame kokybės vertinime turi būti nagrinėjamas vidinių kokybės užtikrinimo procesų, aprašytų pirmoje ESG dalyje, efektyvumas.

Įrodymai

SKVC pateikė sugretinimą, į kurį įtrauktos visos SKVC vykdomos institucinio ir programos lygmens vertinimo procedūros. Sugretinimas, apimantis tik į šio vertinimo užduotį patenkančias vertinimo procedūras, pateiktas 1 lentelėje. Kitos sugretinimas, apimantis vertinimo procedūras, kurios nebuvo pakeistos, pateiktas 2 lentelėje.

Sugretinime SKVC parodė, kad tiek peržiūrėtos ir naujai įdiegtos procedūros, tiek kitos SKVC procedūros apima visas ESG 1 dalies nuostatas. Keletas elementų, kurie nėra įtraukti į gaires, yra susiję arba su vertinimo procedūros pobūdžiu (nėra galimybės pateikti viešą informaciją apie

nepradėtą vykdyti programą), arba su išoriniuose teisės aktuose jau nustatytais reikalavimais (vertinimo periodiškumas).

SKVC SS nurodo, kad pagrindinė atsakomybė už kokybės užtikrinimą tenka pačiai aukštajai mokyklai ir kad universitetų ir kolegijų vidinė kokybės kultūra yra pirminė ir esminė kokybės sąlyga.

SKVC teigia, kad vertinimo metodikos parengtos vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymu, ESG, ministerijos parengtais vertinimo aprašais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais aukštųjų mokyklų veiklą ir išorinį vertinimą. Metodikų suderinimas su ESG buvo užtikrintas visų jų rengimo etape. SKVC taip pat nurodo, kad ESG lūkesčiai dėl vertinimų periodiškumo ir vertinimo rezultatų viešinimo buvo apibrėžti nacionalinėje teisinėje bazėje, todėl SKVC metodikose nekartojami.

SKVC teigimu, naujose ir patikslintose metodikose, lyginant su ankstesnėmis, labiau akcentuojami šie klausimai: vidinė aukštosios mokyklos kokybės sistema, akademinio personalo kompetencijų ugdymas, užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimas, studijų laikotarpiai ir neformaliojo ir savaiminio mokymosi būdu įgytų kompetencijų pripažinimas, nes pagal patikslintą teisinį reglamentavimą už užsienio kvalifikacijų pripažinimą nuo šiol atsakingos aukštosios mokyklos.

Analizė

Pats SKVC pripažįsta, kad Lietuvoje aukštosiose mokyklose egzistuoja aukštas vidinių kokybės užtikrinimo sistemų nacionalinio reguliavimo laipsnis, akcentuojant kokybės kontrolę, ir nors visi ESG principai yra įgyvendinami, jų interpretacija skirtingose aukštosiose mokyklose skiriasi.

Nors SKVC mano, kad pagrindinė atsakomybė už kokybės užtikrinimą turėtų tekti aukštosioms mokykloms, išorinio kokybės užtikrinimo procesai dažnai naudojami kaip priemonė daryti įtaką vidinei (institucinei) kokybės užtikrinimo tvarkai.

Siekiant išanalizuoti ESG 1 dalies aprėptį, vertinimo procedūros turi būti analizuojamos tarpusavyje.

Visoms Lietuvos aukštosioms mokykloms, įskaitant ir egzilio sąlygomis veikiančias aukštąsias mokyklas, yra taikomas institucinis ex-post vertinimas, tačiau pastarosioms taikoma specialiai sukurta procedūra - aukštojo mokslo institucinis ex-post vertinimas egzilyje.

Visoms Lietuvoje vykdomoms bakalauro ir magistrantūros studijų programoms taikomas studijų kryptų ex-post vertinimas ir akreditavimas. Rezidentūros studijos pradėtos vertinti visai neseniai, joms parengtos atskiros ex-ante ir ex-post procedūros.

Kiekvienos procedūros vertinimo metodikoje kiekvienai ESG 1 dalies nuostatai taikomas vienas ar keli kriterijai. Reikia pažymėti, kad SKVC metodikų taikymo sritis yra platesnė nei ESG 1 dalies aprėptis. Be kita ko, tai yra susiję su tuo, kad SKVC vertinimo metodikos apskritai yra labai plačios ir išsamios. Programos lygmens metodikos parengtos taip, kad be didesnių papildymų apimtų ESG 1 dalies turinį. Tačiau nors institucinės metodikos apskritai ir apima ESG 1 dalį, yra keletas kriterijų, kurie siejami su tam tikroms ESG nuostatomis, tačiau šios sąsajos nėra aiškiai matomos. Ekspertų grupė taip pat pastebėjo, kad tiek studijų programų lygmens, tiek institucinio lygmens metodikose nemažai kriterijų buvo pažymėti kaip susiję su keliomis ESG nuostatomis.

ESG 1.1

Kaip nurodė SKVC, 2019–2020 m. patvirtintose metodikose daugiau dėmesio skiriama vidaus kokybės užtikrinimo sistemoms bendrąja prasme. Institucinio vertinimo metodikose buvo nustatyti keli kriterijai, kurie taikomi visai ESG 1 daliai, o ne tik konkrečioms nuostatomis. Kriterijai, vertinami kaip tiesiogiai siejami su ESG 1.1 dalimi, yra susiję su strateginiais klausimais, statistinių duomenų analize, moksliniais tyrimais, mokslinių tyrimų ir studijų sąsajomis.

Studijų programų ir (arba) studijų kryptių lygmeniu su ESG 1.1 dalimi susiję kriterijai yra orientuoti į tam tikrų procesų veiksmingumo ar atitikties vertinimą, duomenų rinkimo vertinimą, informacijos apie studijas, tobulinimo procesus ir rezultatus naudojimą ir skelbimą.

ESG 1.2

ESG 1.2 dalies institucinės metodikos apima kriterijus, susijusius su dėstytojais, studijų ištekliais ir įvairia vidaus politika, nebūtinai tiesiogiai susijusia su programų rengimu ir tvirtinimu, bet labiau su akademinio sąžiningumu, institucine parama, pavyzdžiui, nuostatomis ir procedūromis dėl akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo, apeliacijomis ir etika, taip pat pripažinimu. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmens kriterijais daugiausia dėmesio skiriama krypties ir (arba) studijų programos tikslų, mokymosi rezultatų, studijų ir vertinimo metodų, studijų modulių (dalykų) atitikčiai institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai, taip pat vertinama, ar studijų procese atsižvelgiama į studentų poreikius ir ar jie gali pasiekti numatytus studijų tikslus ir rezultatus.

ESG 1.3

Kriterijai, susiję su ESG 1.3 dalimi instituciniu lygmeniu yra orientuoti į vidinius kokybės užtikrinimo dokumentus, aukštųjų mokyklų paramą studentams, dėstytojams, duomenis apie studentų pasiekimus, studijų prieinamumo priemones įvairioms studentų grupėms, pripažinimą. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu sąsajos yra tiesioginės, ypač daug dėmesio skiriant į studentą orientuotam požiūriui, mokymosi rezultatams, sąlygoms skirtingoms studentų grupėms, studijų procesui.

ESG 1.4

SKVC naujai parengtose ar peržiūretose metodikose apskritai daugiau dėmesio skiriama užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimui, studijų laikotarpiams ir neformaliojo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimui, kadangi pastaruoju metu atsakomybė už pripažinimą Lietuvoje perkelta aukštosios mokykloms. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu jos daugiausia dėmesio skiria studentų atrankai ir priėmimui, paramai ir konsultavimui bei studentų pažangos stebėsenai.

ESG 1.5

Institucinės metodikos skirtos vertinti darbuotojų skaičių ir sąlygas, taip pat finansus ir vidaus kokybės užtikrinimo priemones, studijų išteklius, pagalbines paslaugas. Taip pat yra kriterijų, susijusių su absolventų apklausų rezultatais, studijų prieinamumo priemonėmis ir individualiu požiūriu į įvairias studentų grupes bei studentų mobilumą. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu šią nuostatą apima kriterijai, susiję su studijų krypties ir (arba) studijų programos modulių (dalykų) visumos vertinimu, vidinės kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo vertinimu, studentų galimybių individualizuoti studijų programos sandarą vertinimu, mokslinio komponento pakankamumu, studijų turinio sąsajomis su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais, bei specialus dėstytojams skirtas skyrius.

ESG 1.6

Instituciniu lygmeniu ESG 1.6 dalis apima kriterijus, susijusius su sistemingu veiklos duomenų rinkimu ir analize, rezultatais, informacijos apie aukštosios mokyklos veiklos rezultatus gavimu ir prieinamumu, taip pat veiklos planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos, periodinio vertinimo ir plėtojimo procesais, užimtumo ir viešinimo duomenų analize bei informacijos apie išorinio vertinimo išvadas prieinamumu. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu ESG 1.6 dalis apima kriterijus, susijusius su fizinių, informacinių ir finansinių išteklių tinkamumu ir pakankamumu, išteklių planavimo ir atnaujinimo procedūromis bei sąlygomis, užtikrinančiomis studijų prieinamumą socialiai pažeidžiamoms grupėms ir specialiųjų poreikių turintiems studentams.

ESG 1.7

Instituciniu lygmeniu nuostatos sutampa su kriterijais, nustatytais pagal ESG 1.6 dalį. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu su ESG 1.7 dalimi susiję kriterijai orientuoti į absolventų įsidarbinimo galimybių ir absolventų karjeros studijų kryptyje vertinimą, taip pat į studijoms reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo vertinimą. Yra nemažai kitų susijusių kriterijų, kuriuose įvardijami tokie raktiniai žodžiai kaip „veiksmingumas“, „rinkimas“, „nuomonė“.

ESG 1.8

Instituciniu lygmeniu šią nuostatą apima kriterijai, susiję su mokslinių tyrimų ir meno veikla (atitiktis misijai ir strateginiams tikslams, pakankamumo lygis, sąsajos su studijomis, mokslinių tyrimų ir meno veiklos tarptautiškumas), taip pat su nuosekliu užsienio kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformaliojo švietimo bei savišvietos pripažinimu. Kita su šia nuostata susijusių kriterijų grupė – priemonių, naudojamų vidaus kokybės užtikrinimo tvarką planuoti, įgyvendinti ir tobulinti, bei nusistovėjusių veiklos planavimo, įgyvendinimo, stebėsenos, periodinio vertinimo ir tobulinimo procesų (įskaitant grįžtamojo ryšio rezultatų analizę ir naudojimą) buvimas. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu ši nuostata reglamentuojama arba Mokslo ir studijų įstatymo reikalavimu, arba kriterijais, susijusiais su informacijos apie studijas rinkimo, naudojimo ir skelbimo vertinimu.

ESG 1.9

Instituciniu lygmeniu šią nuostatą apima kriterijai, susiję su strateginio veiklos plano atitiktimi institucijos misijai ir teisiniais dokumentams, vidinių kokybės užtikrinimo dokumentų, atitinkančių ESG, buvimu ir viešu prieinamumu, išorinio vertinimo rezultatų taikymu aukštosios mokyklos veiklai gerinti, informacijos apie išorinio vertinimo išvadą viešumu ir prieinamumu, studijų ir mokslinių tyrimų (meno) veiklos atitiktimi aukštosios mokyklos misijai ir strateginiams tikslams. Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu pagrindiniai kriterijai yra orientuoti į studijų vidinės kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo vertinimą.

ESG 1.10

Visų vertinimo procedūrų periodiškumas apibrėžtas Mokslo ir studijų įstatyme, kartojant arba tą pačią arba vėlesnę procedūrą (ex-ante rezidentūros studijų vertinimo atveju). Studijų programos ir (arba) studijų krypties lygmeniu taip pat egzistuoja atskiras kriterijus, susijęs su studijų krypties ir pakopos studijų programos atitikties teisiniais reikalavimams vertinimu.

Iš SS ir prieduose pateiktos informacijos matyti, kad vertinimo metodikos labai gerai ir išsamiai apima įvairius ESG 1 dalyje aprašytus elementus. Galima daryti prielaidą, kad jei aukštoji mokykla vadovausis SKVC pateikta metodika, ji galės sukurti ir įrodyti egzistuojant tinkamai dokumentais pagrįstą vidinę aukštojo mokslo vykdymo kokybės užtikrinimo sistemą, net jei anksčiau tokios sistemos nebuvo arba ji nebuvo tinkamai struktūrizuota. Tačiau tokiu atveju gali kilti klausimas, ar aukštojo mokslo institucijos yra pakankamai brandžios, kad galėtų įsivertinti save, o ne tik atkartoti tai, ko jų buvo paprašyta, ir ar šios vidaus sistemos diena iš dienos gerai veikia.

Ekspertų grupė taip pat supranta, kad aukštosioms mokykloms reikia laiko ir kelių vertinimo ciklų, kurių metu dėmesys būtų skiriamas vis į kitą aspektą, kad jos pertvarkytų savo mąstymą ir taptų labiau linkusios į savianalizę. Suprantama, kad ankstyvaisiais vystymosi etapais arba po didelių aukštojo mokslo sistemos pokyčių kyla nemažai su atitiktimi susijusių sisteminių problemų, kurias SKVC, kaip nacionalinė institucija, atsakinga už kokybės užtikrinimą, turi analizuoti ir spręsti. Tačiau SKVC ir jo metodikos atlieka labai svarbų vaidmenį formuojant aukštųjų mokyklų požiūrį. Verta apsisvarstyti, kaip vėlesnis vertinimo ciklas ir jo metodika galėtų dar labiau paskatinti aukštųjų mokyklų vidinę atsakomybę, jų gebėjimą apmąstyti savo strateginius pasiekimus laisviau

orientuojantis į ESG 1 dalį ir pademonstruoti savo supratimą apie ESG, o ne prašyti ir pateikti dokumentais pagrįstus įrodymus dėl visų elementų, kuriems taikomos skirtingos nuostatos. Šis pasiūlymas taip pat atitinka 2017 m. ESG 2.2 dalies ekspertų grupės išvadą ir rekomendaciją, kuri pateikiama kitame skyriuje.

Ekspertų grupės pagyrimai

1. SKVC giriamas už tai, kad pasiekė puikų ESG 1 dalies aprėpties lygį visose savo vertinimo procedūrose.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. SKVC, rengiant naujojo vertinimo ciklo metodikas, derėtų apsvarstyti galimybę ne taip stipriai susitelkti į konkrečias ESG 1 dalies nuostatas.
2. SKVC raginamas ieškoti būdų, kaip suteikti aukštosios mokykloms galimybę išreikšti savo nuomonę ir plėtoti institucinę kokybės kultūrą gana reguliuojamoje Lietuvos aukštojo mokslo aplinkoje.

Ekspertų grupės išvada: atitinka reikalavimus

1 lentelė

Vertinimo procedūrų, įtrauktų į šio vertinimo užduotį, sugretinimas

ESG nuostata	Institucinis ex-post vertinimas	Universitetų egzilyje institucinis ex-post vertinimas;	Studijų kryptių išorinio vertinimo metodika (metodika galioja nuo 2020-01-01)	Naujų rezidentūros studijų programų išorinio vertinimo metodika (ex-ante rezidentūra) (galioja nuo 2020-12-01)	Rezidentūros studijų programų išorinio vertinimo metodika (ex-post rezidentūra) (galioja nuo 2020-12-01)
ESG 1 dalis: Vidinio kokybės užtikrinimo nuostatos ir gairės	1 vertinamoji sritis: kriterijus 1.1.3; 2 vertinamoji sritis: rodiklis 2.1, kriterijai 2.1.1–2.1.2; (2.1.3–2.1.6)	kriterijus 2.1 (2.1.1, 2.1.2, 2.1.3, 2.1.6)			
1.1. Kokybės užtikrinimo politika	1 vertinamoji sritis: kriterijai 1.1.1, 1.2.3 2 vertinamoji sritis: kriterijus 2.1.6 3 vertinamoji sritis, rodiklis 3.1.: kriterijus 3.1.1–3.1.4	kriterijus 1.3 (1.3.4); kriterijus 3.1 (3.1.1–3.1.7); kriterijus 3.2. (3.2.5).	9 punktas; 7 vertinamoji sritis, rodikliai 7.1.1; 7.1.2; 7.1.3. 4 vertinamoji sritis, rodikliai 4.2.4; 1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.1.1; 1.1.2.	5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.1 ir 5.2; 2 vertinamoji sritis, rodiklis 2.2; 1 vertinamoji sritis, rodiklis 1.1.	8 punktas; 5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.1 ir 5.2; 2 vertinamoji sritis, rodiklis 2.4; 1 vertinamoji sritis, rodiklis 1.1.
1.2. Studijų programų kūrimas ir tvirtinimas	kriterijai 1.4.1–1.4.4, 1.5.4; kriterijai 2.1.4, 2.1.5, kriterijus 3.1.4	kriterijus 2.1 (2.1.5 ir 2.1.6) kriterijus 3.1 (3.1.7); kriterijus 3.2 (3.2.5) kriterijus 1.4 (1.4.4).	1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.1.2; 1.2.2; 1.2.3; 4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.1.1.	7.2 ir 7.3 punktai; 1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.1; 1.2; 1.3; 1.4.	1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.1; 1.2; 1.3; 1.4.

1.3. Į studentus orientuotas mokymasis, mokymas ir vertinimas	<i>kriterijus 2.1.1, kriterijus 2.1.4, kriterijus 3.1.4</i>	<i>kriterijus 1.3 (1.3.2) kriterijus 3.1 (3.1.4; 3.1.5; 3.1.7) kriterijus 3.2 (3.2.6).</i>	<i>1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.2.2; 1.2.4; 4 vertinamoji sritis, rodikliai 4.1.1; 4.1.2.; 4.2.1; 4.2.5.</i>	<i>1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.3; 1.4; 2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.4; 2.5; 2.6.</i>	<i>1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.3; 1.4; 2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.4; 2.5; 2.7; 2.8; 2.9</i>
1.4. Studentų priėmimas, studijų eiga, pripažinimas ir diplomų išdavimas	<i>kriterijus 1.4.1 –1.4.4, kriterijus 2.1.4, 2.1.5, kriterijus 3.2.1 ir 3.2.2</i>	<i>kriterijus 3.2 (3.2.2, 3.2.3, 3.2.7, 3.2.8) kriterijus 1.4 (1.4.1–1.4.5)</i>	<i>3 vertinamoji sritis, rodikliai 3.1.1; 3.1.2; 3.2.1; 3.2.2; 3.2.3 4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.2.1; 7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.2.</i>	<i>2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.1; 2.3; 5 vertinamoji sritis, rodiklis 5.2.</i>	<i>2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.1; 2.3; 2.5; 2.6; 5 vertinamoji sritis, rodiklis 5.2</i>
1.5. Dėstytojai	<i>kriterijai 1.5.1–1.5.4; kriterijai 1.4.2, 1.4.4 ir 1.4.5, kriterijus 2.1.4, kriterijus 2.1.2</i>	<i>kriterijus 1.5 (1.5.1, 1.5.3, 1.5.4) kriterijus 2.1 (2.1.4) kriterijus 3.1 (3.1.6, 3.1.7) kriterijus 3.2 (3.2.5)</i>	<i>1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4. 2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.1.1; 2.1.2. 5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.1.1; 5.2.1; 5.2.2. 7 vertinamoji sritis, rodikliai 7.1.1; 7.1.4.</i>	<i>8.2 punktas. (8.2.2); 1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.2. (1.2.1; 1.2.2); 1.4; 2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.4; 2.5; 2.8. 3 vertinamoji sritis, rodikliai 3.1; 3.2; 3.3; 5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.3.</i>	<i>8.2 punktas (8.2.2); 1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.2 (1.2.1; 1.2.2); 1.4; 2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.4; 2.5; 3 vertinamoji sritis, rodikliai 3.1; 3.2; 3.3.</i>
1.6. Studijų ištekliai ir parama studentams	<i>rodiklis 1.3: kriterijai 1.3.1–1.3.2 kriterijai; kriterijus 2.1.3, kriterijus 2.1.6</i>	<i>kriterijus 1.3 (1.3.1, 1.3.2, 1.3.3, 1.3.3, 1.3.4) kriterijus 2.1 (2.1.1–2.1.3)</i>	<i>6 vertinamoji sritis, rodikliai 6.1.1; 6.1.2; 3 vertinamoji sritis, rodiklis 3.2.2; 4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.1.2; 7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.1.</i>	<i>4 vertinamoji sritis, rodikliai 4.1; 4.2; 4.3; 4.4; 2 vertinamoji sritis, rodiklis 2.3; 5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.1 (5.1.3)</i>	<i>4 vertinamoji sritis, rodikliai 4.1; 4.2; 4.3; 4.4; 2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.6; 5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.1. (5.1.3.)</i>
1.7. Informacijos valdymas	<i>kriterijus 1.3.2</i>	<i>kriterijus 1.3 (1.3.2, 1.3.4) kriterijus 2.1 (2.1.1)</i>	<i>7 vertinamoji sritis, rodiklis 4.2.3; 6 vertinamoji sritis, rodiklis 6.1.2;</i>	<i>4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.4; 5 vertinamoji sritis, rodiklis 5.2;</i>	<i>4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.4; 5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.2; 5.3; 5.4.</i>

			7 vertinamoji sritis, rodikliai 7.1.2; 7.1.3.; 7.1.4.		
1.8. Viešas informavimas	rodiklis 3.1 rodiklis (kriterijai 3.1.1 –3.1.4) ir rodiklis 3.2 (kriterijai 3.2.1–3.2.2), kriterijus 1.5.4	kriterijus 2.1 (2.1.2, 2.1.3) kriterijus 3.1 (3.1.1, 3.1.2) kriterijus 3.2 (3.2.1) kriterijus 4.1	7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.3	Privaloma pagal Mokslo ir studijų įstatymo 49 straipsnio 2 punktą	5 vertinamoji sritis, rodiklis 5.4.
1.9. Nuolatinė studijų programų stebėseną ir periodinis vertinimas	kriterijai 1.1.1; 2.1.1 ir 2.1.6	kriterijus 1.3 (1.3.4) kriterijus 3.1 (3.1.1)	7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.1.	5 vertinamoji sritis, rodiklis 5.1.	5 vertinamoji sritis, rodiklis 5.1.
1.10. Periodiškas išorinis kokybės užtikrinimas	Privaloma pagal Mokslo ir studijų įstatymo 49 straipsnio 3 punktą	Privaloma pagal Mokslo ir studijų įstatymo 49 straipsnio 3 punktą	11; 48 punktai; 1 vertinamoji sritis, rodiklis 1.2.1. Išorinio vertinimo periodiškumą (kas 7 metai) nustato Mokslo ir studijų įstatymas (48 straipsnio 3 punktas) bei Įsakymas Dėl studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo, vertinamųjų sričių ir rodiklių patvirtinimo (5 punktas).	1 vertinamoji sritis, rodiklis 1.2. Išorinio vertinimo periodiškumą (kas 7 metai) nustato Mokslo ir studijų įstatymas (48 straipsnio 3 punktas) bei Įsakymas Dėl rezidentūros studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo, vertinamųjų sričių ir rodiklių patvirtinimo (4 punktas).	15; 43 punktai; 1 vertinamoji sritis, rodiklis 1.2. Išorinio vertinimo periodiškumą (kas 7 metai) nustato Mokslo ir studijų įstatymas (48 straipsnio 3 punktas) bei Įsakymas Dėl rezidentūros studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo, vertinamųjų sričių ir rodiklių patvirtinimo (4 punktas).

2 lentelė

Vertinimo procedūrų, neįtrauktų į šio vertinimo užduotį, sugretinimas

ESG nuostata	Institucinis ex-ante vertinimas	Aukštųjų mokyklų institucinis ex-post vertinimas užsienyje;	Naujų studijų programų vertinimo metodika (metodika galioja iki 2019-12-31)	Aukštojo mokslo studijų programų vertinimo metodika (metodika galioja iki 2019-12-31)	Naujų studijų programų vertinimo metodika (metodika galioja nuo 2020-01-01)
1 dalis: Vidinio kokybės užtikrinimo nuostatos ir gairės	kriterijai 11.5.1; 11.5.6 ir 11.5.7	analizuojama informacija: 9.1.1; 9.2.1			
1.1. Kokybės užtikrinimo politika	kriterijus 11.1.	9.2.1; 10.2.1;10.2.3	59. Studijų programos bei studijų tikslai ir rezultatai, rodiklis 59.2; 63. Studijų proceso ir studentų pasiekimų vertinimas (planuojamas), rodiklis 63.4. 63.4	58. Studijų programos bei studijų tikslai ir rezultatai, rodiklis 58.3; 62. Studijų procesas ir studentų pasiekimų vertinimas, rodikliai 62.7; 62.8; 62.9; 62.10.	7 vertinamoji sritis, rodikliai 7.1.1; 7.1.2; 4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.2.4; 1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.1.1; 1.1.2.
1.2. Studijų programų kūrimas ir tvirtinimas	11.1; 11.5.1	9.2.1, 10.2.1	59. Studijų programos bei studijų tikslai ir rezultatai, rodiklis 59.2; 64. Studijų programos valdymas, rodiklis 64.2.	58. Studijų programos bei studijų tikslai ir rezultatai, rodiklis 58.3; 63. Studijų programos valdymas, rodikliai 63.3; 63.4;	5.1; 5.2; 7.2.1 punktai; 1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.1.2; 1.2.2; 1.2.3; 4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.1.1.
1.3. Į studentus orientuotas mokymasis,	kriterijus 11.1	9.1.1; 9.2.3;10.2.1;11.1.3;	63. Studijų proceso ir studentų pasiekimų	62. Studijų proceso ir studentų pasiekimų	1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.2.2; 1.2.4;

mokymas ir vertinimas			<i>vertinimas (planuojamas), rodikliai 63.3; 63.4</i>	<i>vertinimas, rodikliai 62.2; 62.6; 62.10</i>	<i>4 vertinamoji sritis, rodikliai 4.1.1; 4.1.2; 4.2.5.</i>
1.4. Studentų priėmimas, studijų eiga, pripažinimas ir diplomų išdavimas	<i>kriterijai 11.1 ir 11.6</i>	<i>9.2.4; 10.2.2; 10.2.3, 11.2.3; 12.5</i>	<i>63. Studijų procesas ir studentų pasiekimų vertinimas (planuojamas), rodiklis 63.1. 64. Studijų programos valdymas, rodiklis 64.1;</i>	<i>62. Studijų procesas ir studentų pasiekimų vertinimas, rodikliai 62.1; 62.2; 62.5; 63. Studijų programos valdymas, rodiklis 63.6</i>	<i>3 vertinamoji sritis, rodiklis 3.2.2; 7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.2</i>
1.5. Dėstytojai	<i>kriterijai 11.1 ir 11.3. (11.3.1 – 11.3.3), kriterijus 11.4 (11.4.1 – 11.4.4), kriterijai</i>	<i>9.2.6; 9.2.7; 11.2.2</i>	<i>61. Dėstytojai, rodikliai 61.2; 61.4; 60. Studijų programos rengimas, rodikliai 60.3; 60.5;</i>	<i>60. Dėstytojai, rodikliai 60.5; 60.6; 59. Studijų programos rengimas, rodikliai 59.4; 59.6;</i>	<i>1 vertinamoji sritis, rodikliai 1.2.1; 1.2.2; 1.2.3; 1.2.4 2 vertinamoji sritis, rodikliai 2.1.1; 2.1.2 5 vertinamoji sritis, rodikliai 5.1.1; 5.2.2</i>
1.6. Studijų ištekliai ir parama studentams	<i>kriterijus 11.1; kriterijai 11.5.6 ir 11.5.7</i>	<i>9.1.5; 9.2.3; 10.1.3; 10.1.4; 12.2</i>	<i>61. Dėstytojai, rodikliai 61.1; 61.2; 62. Priemonės ir studijų ištekliai, kriterijai 62.1; 62.2; 62.3; 62.4.</i>	<i>60. Dėstytojai, rodikliai 60.1; 60.2; 61. Priemonės ir studijų ištekliai, rodikliai 61.1; 61.2; 61.3; 61.4; 62. Studijų procesas ir studentų pasiekimų vertinimas, rodikliai 62.4; 62.5.</i>	<i>5 punktas (5.3.) 6 vertinamoji sritis, rodikliai 6.1.1; 6.1.2; 3 vertinamoji sritis, rodiklis 3.2.2; 4 vertinamoji sritis, rodiklis 4.1.2; 7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.1.</i>
1.7. Informacijos valdymas	<i>kriterijai 11.2; 11.5.1</i>	<i>9.1.5; 12.5</i>	<i>64. Studijų programos valdymas, rodikliai 64.1; 64.2; 64.3.</i>	<i>63. Studijų programos valdymas, rodikliai 63.1; 63.2; 63.3; 63.4; 63.5; 63.6. 62. Studijų procesas ir studentų pasiekimų vertinimas, rodiklis 62.7.</i>	<i>6 vertinamoji sritis, rodiklis 6.1.2; 7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.2.</i>

1.8. Viešas informavimas	<i>kriterijai 11.5.6, 11.5.7.</i>	<i>9.2.1; 9.2.3; 10.1.1; 10.1.4; 11.1.3; 12.2.</i>		<i>58. Studijų programos bei studijų tikslai ir rezultatai, rodiklis 58.1; 63. Studijų programos valdymas, rodikliai 63.3; 63.4; 63.6.</i>	<i>Privaloma pagal Mokslo ir studijų įstatymo 49 straipsnio 2 punktą</i>
1.9. Nuolatinė studijų programų stebėseną ir periodinis vertinimas	<i>Kitas numatytas išorinis vertinimas</i>	<i>9.1.1</i>	<i>59. Studijų programos bei studijų tikslai ir rezultatai, rodikliai 59.1; 59.3 60. Studijų programos rengimas, rodiklis 60.5 63. Studijų procesas ir studentų pasiekimų vertinimas (planuojamas), rodiklis 63.3 64. Studijų programos valdymas, rodikliai 64.1; 64.2;</i>	<i>58. Studijų programos bei studijų tikslai ir rezultatai, rodikliai 58.2; 58.4; 59. Studijų programos rengimas, rodiklis 59.6. 62. Studijų procesas ir studentų pasiekimų vertinimas, rodikliai 62.6; 62.8; 63. Studijų programos valdymas, rodikliai 63.3; 63.4; 63.6.</i>	<i>7 vertinamoji sritis, rodiklis 7.1.1.</i>
1.10. Periodiškas išorinis kokybės užtikrinimas	<i>Privaloma pagal Mokslo ir studijų įstatymo 49 straipsnio 4 punktą</i>		<i>Išorinio vertinimo periodiškumas (kas 6 metai) nustatytas Švietimo ir mokslo įstatyme (42 straipsnio 2 punktas) bei Studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos apraše (8 punktas).</i>	<i>Išorinio vertinimo periodiškumas (kas 6 metai) nustatytas Švietimo ir mokslo įstatyme (42 straipsnio 2 punktas) bei Studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos apraše (8 punktas).</i>	<i>35 punktas; 1 vertinamoji sritis, rodiklis 1.2.1. Išorinio vertinimo periodiškumą (kas 7 metai) nustato Švietimo ir mokslo įstatymas (48 straipsnio 3 punktas) bei Įsakymas dėl studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo, vertinamųjų sričių ir rodiklių patvirtinimo (5 punktas).</i>

ESG 2.2 METODIKŲ, ATITINKANČIŲ TIKSLĄ, KŪRIMAS

Nuostata:

Išorinis kokybės užtikrinimas turėtų būti apibrėžiamas ir nustatomas taip, kad būtų tinkamas pasiekti išskeltus tikslus ir uždavinius, kartu atsižvelgiant į atitinkamas teisės aktų nuostatas. Visos suinteresuotos šalys turėtų būti įtraukiamos į išorinio kokybės užtikrinimo sistemos kūrimą ir tęstinį jos tobulinimą.

2017 m. vertinimo rekomendacija

Ekspertų grupė rekomenduoja SKVC pakoreguoti savo metodiką, pradedant nuo atsižvelgimo į aukštųjų mokyklų prisiimamą atsakomybę už savo studijų programų kokybę. Būtina pereiti nuo kokybės kontrolės prie ekspertinio vertinimo, kuris būtų paremtas kokybės kultūros kūrimu. Be to, SKVC turėtų imtis iniciatyvos taikyti labiau integruotą požiūrį į studijų programų ir institucinius vertinimus. Tolesnis įvairių procedūrų integravimas ir supaprastinimas taip pat padės sumažinti biurokratizmą ir padaryti procedūras tinkamesnes.

Įrodymai

Nuo 2017 m. SKVC iš naujo įvedė institucinio ex-post vertinimo metodiką, nuo studijų programų vertinimo perėjo prie studijų kryptių vertinimo ir įdiegė tris visiškai naujas metodikas – rezidentūros studijų ex-ante ir ex-post vertinimą bei aukštojo mokslo institucijų egzilyje ex-post institucinį vertinimą.

Procedūras tvirtina Švietimo, mokslo ir sporto ministras, o metodikas – SKVC direktorius.

Istoriškai išorinio kokybės užtikrinimo sistema Lietuvoje buvo skirta aukštosioms mokykloms ir bakalauro bei magistrantūros studijų programoms. Doktorantūros studijų programos niekada nebuvo SKVC atliekamo vertinimo proceso dalis. Rezidentūros studijų vertinimas yra nauja iniciatyva, o tam skirta metodika galioja nuo 2020 m. gruodžio 1 d. Neseniai buvo įvesta nauja studijų programų rūšis – trumpojo ciklo studijų programos, už kurių vertinimą bus atsakingas SKVC.

Kiekvienos naujos ar pakoreguotos kokybės užtikrinimo procedūros tikslas yra apibrėžtas SS ir yra labai aiškus.

Institucinio ex-post vertinimo tikslas – remiantis išorinio vertinimo išvadamis nustatyti aukštosios mokyklos veiklos kokybę, sudaryti prielaidas aukštosios mokyklos veiklos tobulinimui, puoselėti kokybės kultūrą, informuoti steigėjus, akademinę bendruomenę ir plačiąją visuomenę apie aukštosios mokyklos veiklos kokybę. Jis baigiamas pateikiant oficialų sprendimą dėl akreditacijos.

Institucinis ex-post egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų vertinimas skirtas būtent privačioms aukštosioms mokykloms, kurios Lietuvoje rado prieglobstį nuo politinio persekiojimo. Šios procedūros rezultatas teisine prasme yra toks pats kaip ir įprasto institucinio ex-post vertinimo – oficialaus akredituotos institucijos statuso suteikimas ir tam tikras akreditacijos laikotarpis.

Vertinant studijų kryptis analizuojama studijų programų, suskirstytų pagal studijų kryptis ir atskirai pagal pakopas (bakalauro ir magistrantūros), kokybę, jų atitiktis teisiniais reikalavimams, Europos aukštojo mokslo erdvės nuostatomis, bei aukštųjų mokyklų įsipareigojimams, taip siekiant sudaryti prielaidas studijų programų tobulinimui ir kokybės kultūros puoselėjimui.

Rezidentūros studijų ex-ante ir ex-post vertinimai – tai vertinimai, skirti būtent rezidentūros studijoms. Jie buvo pradėti vykdyti 2020 m., tačiau iki šiol buvo atlikti tik supaprastinti ex-ante vertinimai, o visus ex-post vertinimus numatyta atlikti ne anksčiau kaip 2023 m. Ekspertų grupė taip

pat sužinojo, kad medicinos rezidentūros studijų vertinimas atidėtas dėl medicinos rezidentūros studijų restruktūrizavimo iki nebus gautas patvirtinimas, kad jis jau gali būti vykdomas.

Vertinimo metodikose aprašytas vertinimo procesas, paskesnė veikla, skundų ir apeliacijų procedūros, vertinamosios sritys, tikslai, rodikliai, analizuojami duomenys ir informacija, pažangos ataskaitų teikimo tvarka ir šablonas. Kalbant apie paskesnę veiklą, jos mechanizmai įtraukti į aukštųjų mokyklų institucinio vertinimo, egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų vertinimo, studijų kryptių vertinimo ir rezidentūros studijų vertinimo metodikas. Tačiau aukštųjų mokyklų atstovų informuotumas apie paskesnę veiklą po vertinimo atlikimo buvo šiek tiek nevienodas, kaip paaiškinta šių išvadų 2.3 skyriuje.

Pasak SS, socialinių dalininkų įsitraukimas rengiant vertinimo metodikas vyksta jiems dalyvaujant SKVC patariamųjų organų veikloje, nuolatinėse diskusijose, konferencijose, aukštųjų mokyklų ir ekspertų grįžtamojo ryšio bei kituose mechanizmuose. Visi socialiniai dalininkai, su kuriais kalbėjosi ekspertų grupė, patvirtino, kad nuolat dalyvauja įvairioje SKVC veikloje, įskaitant metodikų kūrimą, ir buvo gerai informuoti apie vykstančius ar įvykusius pokyčius.

2017 m. vertinimo išvadose ekspertų grupė teigia, kad ministerija nurodė, jog SKVC daugiausia rūpinasi kokybės užtikrinimo procedūromis ir mažiau – kokybės gerinimu ir kokybės kultūros ugdymu. Šiuo metu dviejų pagrindinių vertinimo procedūrų – aukštųjų mokyklų institucinio ex-post vertinimo ir studijų kryptių vertinimo – tikslai yra susiję būtent su kokybės kultūros kūrimu ir puoselėjimu.

Bendroji pastaba, kurią ekspertų grupė turi SKVC, yra susijusi su vertinimo metodikų viešu skelbimu. Nors studijų kryptių vertinimo ir aukštojo mokslo ex-post vertinimo metodikos yra įdiegtos ir lengvai prieinamos SKVC interneto svetainėje, ekspertų grupei nepavyko rasti specialių skyrių, skirtų egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų instituciniam ex-post vertinimui ir rezidentūros studijų ex-ante ir ex-post vertinimui.

Analizė

Visos SKVC vertinimo metodikos parengtos taip, kad jos nesidubliuotų. Kiekvienai studijų programai, išskyrus doktorantūros programas, taikoma viena vertinimo procedūra studijų programų lygmeniu ir netiesiogiai viena vertinimo procedūra instituciniu lygmeniu. Naujosios vertinimo metodikos visiškai atitinka šį požiūrį, nes nė viena iš jų papildomai neapkrauna esamų aukštųjų mokyklų ir studijų programų.

Tačiau ekspertų grupę sudomino iniciatyva naujasias procedūras kurti kaip atskiras, užuot įtraukus jas į bendrąsias aukštųjų mokyklų ar studijų programų vertinimo metodikas (bent jau programų ex-ante vertinimo atveju).

Ekspertų grupė galėjo įsitikinti, kad socialiniai dalininkai turėjo didelę įtaką šių metodikų rengimui. Nors socialinių dalininkų dalyvavimas rengiant metodikas yra labai svarbus ir pagirtinas, ekspertų grupė suabejojo, ar iniciatyvą parodė ir juos įsitraukti paskatino SKVC, taip išreikšdamas savo požiūrį į bendrą išorinio kokybės užtikrinimo sistemos struktūrą, ar veikiau tie patys socialiniai dalininkai.

Prieštaringas mintis skatinantis įrodymas, keliantis abejonių, ar tikrai atsižvelgiama į visų socialinių dalininkų atsiliepimus ir ar egzistuoja suinteresuotų asmenų grupė, turinti daugiau ir reikšmingesnės įtakos už kitus, yra naujos 5 balų vertinimo skalės įvedimas, kuriam nepritarė beveik nė vienas ekspertų grupės apklaustas socialinis dalininkas. Šis klausimas bus plačiau nagrinėjamas šių išvadų 2.5 skyriuje.

Kalbant apie medicinos rezidentūros studijų vertinimą, ekspertų grupę nustebino tai, kad jau buvo parengtos vertinimo metodikos, o tada vertinimas buvo atidėtas, kol studijų programos bus pertvarkytos pagal Sveikatos apsaugos ministerijos nustatytą pakopinių kompetencijų modelį.

Ekspertų grupei kyla klausimas, ar sprendimai sukurti minėtą naują modelį ir atlikti vertinimą buvo suderinti tarpusavyje.

Dar vienas klausimas, kėlęs ekspertų grupei abejonių, yra susijęs su tuo, ar studijų kryptių vertinimo koncepcija pateisino jai keliamus lūkesčius. Ji pradėta taikyti tik 2020 m., tačiau pirmieji rezultatai jau dabar rodo, kad daugeliu atvejų ji nelabai skiriasi nuo atskirų studijų programų vertinimo, nes vertinimas vyksta kiekvienos aukštosios mokyklos lygmeniu, atskirai bakalauro ir magistrantūros pakopose, o mažesnės institucijos kiekvienoje studijų kryptyje paprastai turi po vieną ar vos kelias studijų programas kiekvienoje pakopoje.

Išorinio kokybės užtikrinimo sistemos pokyčių, kurie numatomi po 2025 m., kai baigsis dabartinis vertinimo ciklas, kontekste, ekspertų grupė ragintų SKVC apsvarstyti, ar visos atskiros vertinimo procedūros tada vis dar bus tinkamos. Kadangi rezidentūros studijų vertinimas pradėtas vykdyti visai neseniai, ekspertų grupė daro prielaidą, kad visas ex-post procedūrų ciklas nebus baigtas iki 2025 m., ir šią procedūrą taip pat reikės įtraukti į naująją sistemą.

Apskritai, atsižvelgdama į 2017 m. vertinimo rekomendaciją, taip pat į 2.1 skyriuje iškeltus ekspertų grupės nuogastavimus, ekspertų grupė abejoja, ar visos procedūros tikrai gali pasiekti visus joms keliamus tikslus. Tai ypač pasakytina apie institucinio ir studijų krypties lygmens procedūras ir tikslus, susijusius su kokybės kultūros kūrimu ir puoselėjimu, atsižvelgiant į 2.1 skyriuje paašškintas labai griežtas metodikas.

Todėl ekspertų grupė abejoja, ar kelių atskirų vertinimo procedūrų nustatymas yra veiksmingas metodas ir ar visų socialinių dalininkų lūkesčiai galėtų būti tenkinami viso SKVC portfelio lygmeniu, o ne pagal kiekvieną atskirą procedūrą.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. SKVC galėtų toliau remti aukštąsias mokyklas bei skatinti, kad jos prisiimtų pagrindinę atsakomybę už savo vidinį kokybės užtikrinimą, o pats SKVC atliktų tik pagalbinį išorinį vaidmenį. Tai galėtų būti pilnai integruota į visą SKVC veiklą.
2. SKVC rekomenduojama atidžiai apsvarstyti, kaip geriausiai patenkinti skirtingų socialinių dalininkų interesus bendru agentūros veiklos lygmeniu (pvz., diferencijuojant metodinį portfelį atsižvelgiant į pagrindines funkcijas, tokias kaip tobulinimas ar atitikties užtikrinimas), neperkeliant šio klausimo į kiekvienos atskiros procedūros rengimą.
3. SKVC raginama peržiūrėti savo vertinimo procedūrų portfelį ir rasti būdą, kaip jį supaprastinti.
4. SKVC galėtų savo interneto svetainėje aiškiau informuoti apie institucinio ex-post vertinimo metodikas, taikomas egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų bei rezidentūros studijų ex-ante ir ex-post vertinimui.

Ekspertų grupės išvada: atitinka reikalavimus

ESG 2.3 ĮGYVENDINIMO PROCESAI

Nuostata:

Išorinio kokybės užtikrinimo procesai turėtų būti patikimi, naudingi, iš anksto apibrėžti, nuosekliai įgyvendinami ir skelbiami. Jie apima:

- įsivertinimą arba lygiavertį vertinimą
- išorinį vertinimą, į kurį paprastai įeina vizitas vietoje
- išvadas, parengtas atlikus išorinį vertinimą
- nuoseklią paskesnę veiklą

Įrodymai

Kaip jau minėta pirmiau, visos SKVC atliekamos vertinimo procedūros vyksta pagal Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintą bendrąjį aprašą ir pagal šio aprašo pagrindu SKVC parengtą metodiką. Tiek aprašas, tiek metodika apima pagrindinius procedūros etapus.

Remiantis SS pateikta informacija, visos SKVC naujai parengtos ir pakoreguotos vertinimo procedūros apima visus keturis ESG 2.3 dalyje rekomenduojamus procedūrinius veiksmus. Vienintelė išimtis – supaprastintas ex-ante rezidentūros studijų vertinimas, kai vertinimą galima atlikti kaip visiškai dokumentais pagrįstą administracinę procedūrą – be išorės ekspertų grupės vizito vietoje ir be ekspertų išvadų.

Tačiau pastebimas šioks toks prieštarašas dėl to, kada tiksliai šis supaprastintas metodas būtų taikomas. Naujų rezidentūros studijų vertinimo metodikoje nurodoma, kad aukštoji mokykla, vykdomi rezidentūros studijų programą toje kryptyje, kurioje rezidentūros studijos nėra įvertintos ir akredituotos, kreipiasi į SKVC dėl supaprastinto rezidentūros studijų programos vertinimo. Kita vertus, SKVC nurodo, kad supaprastintas vertinimas taikomas tik tuo atveju, jei aukštoji mokykla jau vykdo tos pačios studijų krypties studijas kaip ir siūloma nauja rezidentūros studijų programa.

Vizito vietoje metu ekspertų grupė sužinojo apie tam tikrus nenuoseklumus, susijusius su paskesne veikla, todėl ji išsamiai išnagrinėjo šį klausimą.

Aukštosios mokyklos institucinio vertinimo ir studijų krypties vertinimo metodikose nurodyta, kad už paskesnę veiklą atsako aukštosios mokyklos. Paskesnės veiklos etapai yra šie – savianalizės ir išorinio vertinimo metu nustatytų trūkumų šalinimo planas, kuris turi būti paskelbtas ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo sprendimo dėl akreditavimo įsigaliojimo dienos, bei rekomendacijų įgyvendinimo pažangos ataskaita, kuri skelbiama interneto svetainėje ir pateikiama SKVC. Gavęs šią ataskaitą, SKVC ją išanalizuoja ir susitikimo metu pateikia aukštajai mokyklai atsiliepimus. Metodikoje taip pat numatyta, kad SKVC ne rečiau kaip kartą per akreditavimo laikotarpį stebi, kaip įgyvendinamas veiklos planas. SS nustatyta, kad pirmosios pažangos ataskaitos po studijų krypties vertinimo SKVC turėtų būti pateiktos 2022 m. pradžioje. SS taip pat teigiama, kad siekiant objektyviai įvertinti aukštosios mokyklos veiksmus ir pažangą po institucinio išorinio studijų krypties vertinimo, planuojama, jog pažangos ataskaitas vertins ekspertai.

Naujų rezidentūros studijų vertinimo metodikoje numatyta, kad aukštoji mokykla parengia ekspertų rekomendacijų įgyvendinimo pažangos ataskaitą ir pateikia ją SKVC ne vėliau kaip po 1,5 metų nuo studijų programos įregistravimo. Gavęs ataskaitą, SKVC ją išanalizuoja, pateikia atsiliepimus apie ataskaitą ir paskelbia ją savo interneto svetainėje. Esamų rezidentūros studijų programų atveju paskesnės veiklos procesas yra panašus kaip ir institucinio vertinimo ir studijų krypties vertinimo atveju – sudaromas tobulinimo ir trūkumų šalinimo planas, SKVC pateikiama pažangos ataskaita, SKVC analizuoja pažangos ataskaitą ir teikia grįžtamąjį ryšį aukštajai mokyklai. Trumpalaikės akreditacijos atveju (3 metų laikotarpiui) SKVC turi pateikti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pažangos ataskaitą.

Ekspertų grupė nebuvo informuota apie jokią specialią paskesnės veiklos metodiką, skirtą egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų vertinimui.

Savo ataskaitoje dėl esminių pokyčių 2021 m. EQAR registro komitetas buvo iškėlęs klausimą susijusį su instituciniu egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų ex-post vertinimu. EQAR registro komitetas pabrėžė būtinybę užtikrinti Užsienio reikalų ministerijos sprendimų ir SKVC su kokybe susijusių analizių bei sprendimų atskyrimą. Šioje vertinimo procedūroje sprendimas grindžiamas keturiomis vertinamosiomis sritimis, iš kurių tris vertina SKVC sudaryta ekspertų grupė,

o ketvirtoji sritis (poveikis regionui ir šaliai) apima Užsienio reikalų ministerijos ataskaitos svarstymą. SKVC patariamasis organas (Aukštųjų mokyklų vertinimo komisija) apsvaistytų tik ekspertų grupės ataskaitą, tačiau SKVC direktorius vertintų visus įrodymus, įskaitant Užsienio reikalų ministerijos ataskaitą.

Analizė

Visų naujai parengtų ar peržiūrėtų SKVC įgyvendinamų vertinimo procedūrų metodika apima visus keturis etapus, numatytus ESG 2.3 dalyje – įsivertinimą; išorinį vertinimą, kurio sudėtinė dalis paprastai yra vizitas į aukštąją mokyklą; išvadas, kaip išorinio vertinimo rezultatą; nuoseklų paskesnę veiklą.

Ekspertų grupės nuomone, vienintelė egzistuojanti išimtis, t. y., rezidentūros studijų ex-ante vertinimas, neturi neigiamo poveikio SKVC atitikčiai šiai nuostatai, nes supaprastinto metodo taikymas yra kruopščiai apgalvotas ir taikomas tik tam tikroms institucijoms. Tačiau įrodymai šiek tiek prieštarauja vieni kitiems, todėl šis ekspertų grupės sprendimas galioja tik tuo atveju, jei tinkamai įrodyta, kad rezidentūros studijas siūlantį aukštąjį mokyklą jau turi įgyvendinti šią studijų kryptį, t. y. studijų kryptis ir (arba) kitos studijų krypties programos buvo įvertintos visais keturiais etapais.

Kaip jau minėta 2.2 skyriuje, ekspertų grupė gavo prieštaringos informacijos apie tolesnius proceso veiksmus. Sprendžiant iš metodikų, paskesnė veikla numatyta visose vertinimo procedūrose. Tačiau vizito vietoje metu iš aukštųjų mokyklų gauta informacija buvo paini – nebuvo aiški paskesnės veiklos struktūra ir susidarė įspūdis, kad paskesnės veiklos procesas dar tik kuriamas. Iš SS ir pokalbių su SKVC darbuotojais ekspertų grupė sužinojo, kad pirminis paskesnės veiklos planas, susijęs su instituciniais vertinimais, buvo išsamesnis ir apėmė paskesnės veiklos ataskaitos aptarimą su ekspertais. Tačiau ministerija atsisakė šios iniciatyvos dėl lėšų stygiaus. Nors šiuo metu metodikoje numatytas tik planų ir ataskaitų pateikimas, neaišku, ar šis papildomas etapas bus įgyvendintas ir kada. Iš to, kas teigiama SS galima spręsti, kad SKVC vis dar svarsto šį klausimą. Tačiau ekspertų grupė mano, kad paskesnė procedūra turi būti parengta pradiniam vertinimo metodikos etape kaip neatskiriama jos dalis ir užtikrinant, kad ji padėtų siekti tam tikro vertinimo tikslų. Svarbu, kad paskesnė veikla būtų įvedama kaip visuma, bei kad kai kurie jos elementai būtų įdiegti dar prieš pradedant vertinimo procedūrą. Ekspertų grupė norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad, pasak SS, paskesnės institucinių vertinimų veiklos etapas buvo kruopščiai suplanuotas kaip metodikos dalis, tačiau vėliau, po derybų su ministerija, buvo pašalintas. Savo samprotavimus šiuo klausimu ekspertų grupė pateikė šių išvadų 2.2 ir 3.5 skyriuose.

Ekspertų grupė nusprendė klausimą dėl egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų aptarti šiame skyriuje, o ne skyriuje 2.5, kadangi galutinį sprendimą dėl šių institucijų akreditavimo SKVC priima taip, kad nebūtų pakenkta jo autonomijai. Problema, kurią išnagrinėjo ekspertų grupė, yra ta, kad sprendimas grindžiamas ne tik išorės vertinimo išvadomis, bet ir kitais šaltiniais. Ekspertų grupė sužinojo, kad Užsienio reikalų ministerijos vaidmuo griežtai apsiriboja viena vertinamąja sritimi iš keturių – poveikiu regionui ir (kilmės) šaliai – kurią SKVC ekspertų grupėms gali būti sudėtinga įvertinti ir kuri nėra pagrindinis elementas kitose SKVC metodikose. Todėl ekspertų grupei neįkyla abejonių, kad SKVC ir Užsienio reikalų ministerijos pareigos yra aiškiai atskirtos ir tai padeda pasiekti procedūrai nustatytą tikslą.

Ekspertų grupės rekomendacija

1. Paskesnė veikla turėtų būti plėtojama kaip neatsiejama visų procedūrų dalis, bei privaloma užtikrinti, kad apie tai aukštosios mokyklos būtų aiškiai informuojamos dar proceso pradžioje.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. SKVC turėtų patikslinti supaprastinto požiūrio taikymo sąlygas, taikomas ex-ante rezidentūros studijų vertinimui.

Ekspertų grupės išvada: atitinka reikalavimus

ESG 2.4 EKSPERTAI

Nuostata:

Išorinį kokybės užtikrinimą turėtų atlikti išorės ekspertų grupės, į kurių sudėtį įeina studentas (-ai).

Įrodymai

SKVC turi ekspertų duomenų bazę, kurioje šiuo metu yra daugiau kaip 4000 ekspertų. Atlikdamas vertinimo procedūras SKVC pirmiausia remiasi tarptautiniais ekspertais, todėl duomenų bazėje yra ekspertų iš daug skirtingų šalių.

Vertinimo procedūroms atlikti sudaromos ekspertų grupės, į kurias visada įtraukiami akademiniai ekspertai ir studentų atstovai, o daugeliu atvejų – ir profesinio pasaulio atstovai. Už ekspertų grupių siūlymą atsako kiekvienas vertinimo koordinatorius; ekspertus skiria nuolatinis komitetas, kuris sprendžia dėl konkretaus eksperto tinkamumo vertinimui ir nustato bendrą ekspertų įtraukimo į ekspertų sąvadą tvarką.

Visi ekspertų grupėse esantys ekspertai privalo deklaruoti, kad neturi interesų konfliktų ir veiks nepriklausomai. Šių principų laikymąsi užtikrina ekspertų sutartys ir patvirtinamieji dokumentai.

Institucinio vertinimo ir studijų kryptių vertinimo ekspertų grupėse dominuoja tarptautiniai ekspertai, o ex-ante vertinimus atlieka tik vietos ekspertai. Tą patį galima pasakyti ir apie rezidentūros studijų ex-ante vertinimą, kai bus pilnai atliktos visos procedūros dalyvaujant ekspertams.

SKVC yra sukūręs keletą paramos ekspertams mechanizmų: visiems ekspertams prieš vizitą vietoje teikiami privalomi mokymai, kiekviena ekspertų grupė gauna paskirto vertinimo koordinatoriaus paramą, egzistuoja paruoštos rašytinės vertinimo metodikos, bei ekspertų išvadų šablonai.

Ekspertų grupės apklausti ekspertai patvirtino, kad jie laiku gauna naujausią informaciją ir kad jos pakanka jų pareigoms atlikti.

Analizė

Ekspertų grupei padarė įspūdį SKVC ekspertų duomenų bazės sudėtis, kuri apima daug disciplinų ir į kurią įtraukti tarptautiniai ekspertai iš daugelio šalių. Iš viešai prieinamų ekspertų grupių sudėčių ekspertų grupė daro išvadą, kad SKVC pavyko pritraukti aukštos kvalifikacijos ekspertus, pasižyminčių reikšmingais pasiekimais akademiniame ir profesiniame veikloje. Ekspertų ryšiai rodo, kad jie buvo kruopščiai atrinkti kiekvienai vertinimo procedūrai ir (arba) sričiai, net ir labai specifinėms studijų kryptims. Tačiau ekspertų grupei nepavyko pilnai įsitikinti, ar didelė duomenų bazės apimtis (apie 4000 ekspertų) atitinka paskirtį. Tokią didelę duomenų bazę reikia nuolat peržiūrėti, o iš diskusijų ekspertų grupė sužinojo, kad nėra vieno paskirto darbuotojo, kuris būtų už tai atsakingas. Be to, ekspertų grupė nebuvo pateikta įrodymų, kad egzistuoja kokia nors patvirtinta, oficiali duomenų bazės peržiūros ir atnaujinimo politika. Ekspertų grupė sužinojo, kad vertinimo koordinatoriai pirmiausia yra atsakingi už ekspertų atranką savo procedūroms, o kadangi jaunesniųjų darbuotojų, kurie paprastai eina vertinimo koordinatorių pareigas, kaita yra didelė, neatrodo, kad egzistuoję sukurtą institucinę atmintis, susijusi su ekspertais. Ekspertų grupės apklausti vertinimo koordinatoriai

pripažino, kad sudarydami ekspertų grupes jie aptiko daugybę ekspertų, kurie jau nebedirba ir galbūt net yra mirę, tačiau vis dar yra duomenų bazėje, arba studentų-ekspertų, kurie jau nebėra studentai.

Vizito vietoje metu ekspertų grupė sužinojo apie problemas, susijusias su vietos (Lietuvos) ekspertais, atrinktais į ekspertų grupes, ir apie tai, kad aukštojo mokslo institucijos dėl mažos ir artimai bendraujančios akademinės bendruomenės Lietuvoje pageidautų daugiau tarptautinių ekspertų nei vietos ekspertų.

Atsižvelgdama į tai, ekspertų grupė kelia klausimą, kodėl SKVC, rengdamas naują rezidentūros studijų vertinimo metodiką, nenumatė privalomo tarptautinių ekspertų įtraukimo į ekspertų grupes. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į tai, kad medicinos studijos vykdomos tik keliuose Lietuvos universitetuose ir yra didelė tikimybė, jog išskirtinai tik Lietuvos ekspertų paskyrimas vertinimui baigsis skundais dėl ekspertų grupės sudėties.

Ekspertų grupės pagyros

1. SKVC giriamas už tai, kad į vertinimo procedūras realiai įtraukia socialinių dalininkų - studentų ir profesinės bendruomenės atstovus.
2. SKVC taip pat giriamas už tai, kad ekspertų grupėse plačiai pasitelkiama tarptautinė patirtis.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. Ekspertų grupė siūlo SKVC apibrėžti aiškią atsakomybę, politiką ir procesus, susijusius su ekspertų duomenų bazės palaikymu ir atnaujinimu.
2. Ekspertų grupė siūlo SKVC atnaujinti dabartinę ekspertų duomenų bazę, siekiant užtikrinti, kad į ją būtų įtraukti tik aktyvūs ekspertai.
3. SKVC galėtų apsvarstyti privalomą tarptautinių ekspertų dalyvavimą visose vertinimo procedūrose, ypač rezidentūros studijų vertinime.

Ekspertų grupės išvada: atitinka reikalavimus

ESG 2.5 VERTINIMO KRITERIJAI

Nuostata:

Bet kokios išvados ar sprendimai, kurie priimami išorinio vertinimo rezultatų pagrindu, turi būti pagrįsti aiškiais ir viešai skelbiama kriterijais, taikomais nuosekliai, neatsižvelgiant į tai, ar procesas nukreiptas į formalių sprendimų priėmimą.

Rekomendacijos atlikus 2017 m. vertinimą

Būtina stiprinti pasitikėjimą ekspertų, su SKVC darbuotojų pagalba, atliekamų išorinių vertinimų rezultatais ir pripažinti Direktorius atsakomybę priimant nuoseklius ir įrodymais pagrįstus sprendimus. Todėl SKVC turi persvarstyti patariamųjų komisijų poziciją sprendimų priėmimo procese.

SKVC galėtų toliau padėti ekspertams nuosekliai taikyti kriterijus, pateikdamas balų apibrėžtis, iliustruojančius pavyzdžius ir vertinimo taisykles. Visa tai turėtų būti įtraukti į metodikas ir gaires.

Įrodymai

Kiekvienai vertinimo procedūrai parengtoje metodikoje taip pat aprašomas sprendimų priėmimo procesas.

Nors sprendimus dėl akreditacijos formaliai priima SKVC direktorius, yra du paskirti patariamieji organai, kurie pateikia savo nuomonę bei siūlymus – Aukštųjų mokyklų vertinimo komisija ir Studijų vertinimo komisija. Tvarka, kuomet Direktoriaus pasirašo priimdamas tam tikrą sprendimą yra susijusi su SKVC, kaip viešojo administravimo institucijos, statusu ir tuo, kad SKVC turi išduoti individualius administracinius aktus vertinimams.

2017 m. ekspertų grupė suabejojo Direktoriaus ir patariamųjų organų atsakomybės pusiausvyrą sprendimų priėmimo procese ir paprašė persvarstyti jų vaidmenis.

Atsakydamas į tai, SKVC teigia, kad, nepaisant to, jog už priimtus sprendimus pasirašo vienas asmuo, siekiant užtikrinti jų objektyvumą ir pagrįstumą, taikoma daugiapakopė procedūra. Ji apima išvadų projektą, kurį iš anksto patikrina SKVC vertinimo koordinatorius, galimybę aukštajai mokyklai pateikti pastabas dėl faktinių klaidų išvados ir reikalavimą, kad ekspertų grupė jas peržiūrėtų ir apsvaistytų, taip pat galimybę patariamajam organui patvirtinti galutines išvadas arba grąžinti jas ekspertų grupei.

Patariamąsios institucijos veikia pagal savo nuostatus, kuriuose aprašomi bendrieji veiklos principai, funkcijos, teisės, pareigos ir atsakomybė bei posėdžių organizavimas. Nuostatuose taip pat pateikiamos gairės, kaip procedūriniai požiūriai turėtų būti priimami sprendimai. Ekspertų grupės ir patariamųjų organų sprendimų siūlymo principai aprašyti kiekvienos vertinimo procedūros metodikoje. Tačiau ekspertų grupei nebuvo pateikta informacijos apie jokiais patariamąsioms komisijoms skirtas gaires, susijusias su jų sprendimų nuoseklumo užtikrinimu.

2017 m. ekspertų grupė taip pat rekomendavo SKVC padėti ekspertams nuosekliai taikyti kriterijus, pateikiant balų apibrėžtis, iliustruojančius pavyzdžius ir vertinimo taisykles. Remdamasis šiais atsiliepimais, SKVC persvarstė savo vertinimo skalę ir įvedė 5 balų skalę su šiomis reikšmėmis:

- puikiai – 5 balai – sritis yra išskirtinai gera nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje;
- labai gerai – 4 balai – sritis yra labai gera nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų;
- gerai – 3 balai – sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų;
- patenkinamai – 2 balai – sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra trūkumų, kuriuos būtina pašalinti;
- nepatenkinamai – 1 balas – sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų.

Šiuo metu 4 balų vertinimo skalė taikoma tik studijų programų ex-post vertinimui užsienyje ir aukštųjų mokyklų instituciniam ex-post vertinimui užsienyje.

Analizė

Nepaisant ankstesnės ekspertų grupės išsakytų abejonių, 2021 m. ekspertų grupė nenustatė nė vieno atvejo, kad SKVC direktoriaus sprendimas skirtųsi nuo patariamųjų organų siūlymo. Rezultatų kriterijai nustatyti SKVC direktoriaus patvirtintose metodikose ir nėra galimybės pakeisti rezultatą, jei nepateiktas tinkamas to pagrindimas. Remdamasi tuo ir bendra SKVC, kaip viešojo administravimo institucijos, kuri turi laikytis tam tikrų veiklos taisyklių, sąranga, ekspertų grupė nemano, kad tokia sprendimų priėmimo tvarka kelia kokių nors problemų SKVC veiklai. Be to, ekspertų grupė mano, kad, atsižvelgiant į griežtą veiklos sistemą, SKVC įdėjo daug pastangų, kad užtikrintų, jog bendra sprendimų priėmimo struktūra ir kitos priemonės pašalintų bet kokią galimą riziką, bei kad sprendimai galėtų būti priimami tinkamai.

Vis dėlto, ekspertų grupė mano, kad kita 2017 m. ekspertų grupės pateikta rekomendacija dėl ekspertų darbo nuoseklumo užtikrinimo pateikiant balų apibrėžtis, iliustracinius pavyzdžius ir vertinimo taisykles nebuvo pilnai suprasta arba įgyvendinta taip, kad būtų išspręstas nagrinėjamas klausimas.

Nuo 2017 m. SKVC persvarstė vertinimo skalę ir sukūrė naują 5 balų skalę, kuri šiuo metu naudojama visuose vertinimuose. Šioje skalėje numatyti 5 galimi balai, iš kurių 5 (puikiai) rodo pasiekus išskirtinius rezultatus nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje. Kadangi kiekviena ekspertų grupė sudaroma tam tikram konkrečiam vertinimui (studijų programos, studijų krypties ar institucijos lygmeniu), ekspertų grupė abejoja ekspertų grupės gebėjimu atlikti vietinį ar juo labiau tarptautinį rezultatų palyginimą. Ekspertų grupė taip pat pastebi, kad sunku įvardinti skirtumą tarp vertinimo skalės 3 ir 4 balų: pagal pirmiau pateiktą vertinimo apibrėžimą, 3 balai (gerai) skiriami tada, kai sritis plėtojama sistemiškai, be esminių trūkumų, o 4 balai (labai gerai) – kai sritis yra labai gera nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų. Patys ekspertų atstovai, turintys patirties taikant naująją skalę, išreiškė nuomonę, kad dažnai sunku išskirti šiuos balus. Atsižvelgiant į tai, ekspertų grupei kyla klausimas ar aukštosios mokykloms išvis yra svarbu, koks įvertinimas skiriamas, jei bendras rezultatas yra teigiamas. Per pokalbius ekspertų grupė išgirdo nuomonių, kad svarbiausia yra galutinis rezultatas ir kad aukštoji mokykla niekada neteiks apeliacijos dėl tam tikros vertinamosios srities įvertinimo, jei bendras rezultatas yra priimtinas. Jei toks pats požiūris vyrauja ir kitose institucijose, ekspertų grupė būtų priversta daryti išvadą, kad vertinimo skalę pilnai nepasiekia jai numatyto tikslo.

Nors ekspertų grupė palankiai vertina socialinių dalininkų dalyvavimą SKVC veikloje apskritai, ją nustebino tai, kad net ir patys centro socialiniai dalininkai (aukštosios mokyklos ir ekspertai) kritikuoja 5 balų skalės įvedimą, o tai rodo, kad į jų išreikštą susirūpinimą nebuvo atsižvelgta anksčiau.

Susitikimo su patariančiųjų institucijų atstovais metu ekspertų grupė sužinojo, kad jie taip pat susiduria su problemomis, susijusiomis su naujosios 5 balų skalės aiškinimu ir sprendimų dėl balų skyrimo vertinamosioms sritims nuoseklumo užtikrinimu. Tai galima paaiškinti tuo, kad nėra „precedentų vadovo“ ar panašios rekomendacinės priemonės.

Ekspertų grupė primygtinai rekomenduoja peržiūrėti vertinimo skalę, įtraukiant pagrindinius socialinius dalininkus, siekiant užtikrinti, kad ji atitiktų numatytą tikslą, ir vengti užuominos į išskirtinę kokybę vietos ir tarptautiniu mastu, kol nėra nuoseklaus lyginamosios analizės mechanizmo, kuriuo galėtų naudotis visos ekspertų grupės. Užuoat bandžius įvertinti „išskirtinę kokybę“ per vertinimo skalę ir aukštus balus, būtų galima ją pabrėžti kaip gerosios praktikos pavyzdį, kuris būtų paminėtas ekspertų išvadose, o vėliau įtrauktas į rezultatų santrauką arba SKVC atliktą teminę analizę.

Ekspertų grupės rekomendacija

1. SKVC turėtų iš naujo apsvarstyti 5 balų vertinimo skalę atsižvelgdamas į socialinių dalininkų atsiliepimus, ypač susijusius su lyginamosios analizės elemento įtraukimu ir aiškiu balų diferencijavimu.
2. SKVC turėtų parengti aiškius kriterijus ir gaires, kurie padėtų visiems socialiniams dalininkams, ypač ekspertų grupėms ir patariančiosioms komisijoms, nuosekliai taikyti vertinimo skalę.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. SKVC derėtų apsvarstyti galimybę parengti „precedentų vadovą“ ar panašią priemonę, skirtą ekspertų grupių ir patariamųjų organų siūlomų sprendimų nuoseklumui užtikrinti.

Ekspertų grupės išvada: iš dalies atitinka reikalavimus

ESG 2.6 VERTINIMO IŠVADOS

Nuostata:

Visos apimties ekspertų parengtos vertinimo išvados turėtų būti viešai skelbiamos, aiškos ir prieinamos akademinėi bendruomenei, išoriniams partneriams ir kitiems suinteresuotiems asmenims. Jeigu remdamasi vertinimo išvadomis agentūra priima formalų sprendimą, šis sprendimas turi būti viešai skelbiamas kartu su vertinimo išvadomis.

Įrodymai

Visos atliktų vertinimo procedūrų išvados yra viešai prieinamos. SKVC naudojami tiek savo interneto svetainėje, tiek AIKOS puslapiu.

Aukštųjų mokyklų vertinimo išvados šiuo metu skelbiamos tik SKVC interneto svetainėje, o aktualios konkrečių studijų programų ir studijų krypčių išvados skelbiamos Valstybiniame studijų registre, kuris pasiekiamas per AIKOS. SKVC savo interneto svetainėje taip pat nurodo, kad dėl techninių priežasčių 2020–2021 m. studijų krypčių vertinimo rezultatai prieinami tik per AIKOS sistemą. Kartu su vertinimo išvadomis visada pateikiamas sprendimas dėl akreditavimo.

SKVC interneto svetainėje https://www.skvc.lt/default/lt/valuations?filter_submit=1 taip pat yra programų lygmens išvadų duomenų bazė. SKVC interneto svetainėje pateikiamos apžvalginės (apibendrinamosios) studijų krypčių vertinimo išvados (tiek studijų krypčių, kurios buvo vertinamos pagal naują, specialiai studijų krypčių vertinimui sukurtą metodiką, tiek apimančios vertinimo procedūras, kai vertinamos buvo studijų programos). Remiantis vizito vietoje metu pateikta informacija, šios apibendrinamosios išvados skirtos SKVC ir Ministerijai.

2020–2022 m. SKVC buvo projekto DEQAR CONNECT konsorciumo narys. Nuo 2022 m. kovo mėn. į DEQAR duomenų bazę buvo įkeltos 1402 SKVC vertinimo išvados. Šiose išvadose pristatomos keturios SKVC vykdytos veiklos – studijų krypčių ex-post vertinimas ir akreditavimas, institucinis ex-post vertinimas Lietuvoje, studijų programų ex-post vertinimas užsienyje (tęstinės procedūros), bei studijų programų išorinis vertinimas ir akreditavimas Lietuvoje (nutraukta procedūra).

Analizė

Ekspertų grupė patvirtina, kad visų SKVC atliktų vertinimo procedūrų išvados ir su jomis susiję akreditavimo sprendimai yra viešai prieinami. Tai ekspertų grupė pagrindė atsitiktine tvarka atrinktomis studijų programų, studijų krypčių ir aukštųjų mokyklų išvadomis. Aktyvus SKVC dalyvavimas DEQAR CONNECT projekte patvirtina SKVC įsipareigojimą skelbti vertinimo išvadas platesnei auditorijai.

Tačiau ekspertų grupė norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad turimos informacijos aiškumo vertinimas priklauso nuo to, kokiai tikslinei grupei skirtos išvados. Net jei visos išvados yra paskelbtos, kai kurios iš jų skelbiamos nacionalinėje duomenų bazėje, kai kurios – SKVC interneto svetainėje, o dalis SKVC interneto svetainėje skelbiamos informacijos yra pasenusi. Nors ši tvarka gali būti visiškai aiški Lietuvos aukštojo mokslo bendruomenės atstovui, su ja nesusipažinusiui ir (arba) tarptautiniam skaitytojui yra gana sudėtinga orientuotis, ypač jei jis nėra susipažinęs su informacija pateikta SS ar panašiam dokumente.

Ekspertų grupė sužinojo, kad šiuo metu apibendrinamosios išvados rengiamos SKVC ir ministerijai, kurios yra pagrindiniai jų naudotojai. Tačiau šios išvados taip pat skelbiamos SKVC interneto svetainėje, todėl su jomis gali susipažinti ir platesnė visuomenė. Ekspertų grupei buvo pasakyta, kad šias išvadas rengia ekspertų grupės pirmininkas, o jas peržiūri vertinimo koordinators. Iš SKVC

interneto svetainėje pateiktų pavyzdžių ekspertų grupė sužinojo, kad nors šios išvados turėtų būti pagrindinių privalumų, trūkumų ir rekomendacijų santrauka, jos nepasižymi vieninga struktūra ir kartais jose trūksta pirminėse išvadose pateiktų rekomendacijų (pavyzdžiui, <https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kokyb%C4%97s%20u%C5%BETikrinimas/Vertinimo%20rezultatai/2022/General%20Electrical%20Engineering%20study%20field%20overview%202021.pdf> ir https://www.skvc.lt/uploads/documents/files/Kokyb%C4%97s%20u%C5%BETikrinimas/Vertinimo%20rezultatai/2022/Nutrition%20General%20study%20field%20overview_2021.pdf). Ekspertų grupė mano, kad šios apibendrinamosios išvados yra galingas įrankis, kurį SKVC galėtų naudoti informuodamas aukštojo mokslo bendruomenę apie pasiektus rezultatus, atlikdamas teminę analizę ir ieškodamas sąlyčio taškų su socialiniais dalininkais. Tačiau tam ekspertų grupė siūlo aiškiai apibrėžti šių apibendrinamųjų išvadų paskirtį, nustatyti vieningą jų rengimo šabloną ir kad jas rengtų paskirtas SKVC darbuotojas arba ekspertų grupei būtų teikiama nuolatinė pagalba jas rengiant, siekiant užtikrinti nuoseklumą.

Ekspertų grupės pagyros

1. Aktyvus SKVC dalyvavimas DEQAR CONNECT projekte ir įsipareigojimas skelbti išvadas plačiai auditorijai.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. SKVC turėtų peržiūrėti jų tikslą ir įdiegti apibendrinamųjų išvadų šabloną, kad jomis būtų galima remtis rengiant temines ataskaitas ir jas pateikti ne tik ministerijai ir SKVC darbuotojams, bet ir platesnei auditorijai.
2. SKVC derėtų pakoreguoti savo publikavimo praktiką ir užtikrinti skaidrumą, susijusį su visų išvadų skelbimu interneto svetainėje, kad visos jos būtų dar lengviau prieinamos socialiniams dalininkams.

Ekspertų grupės išvada: atitinka reikalavimus

ESG 2.7 SKUNDAI IR APELIACIJOS

Nuostata:

Skundų ir apeliacijų teikimo bei nagrinėjimo procedūros turi būti aiškiai apibrėžtos kaip išorinio kokybės užtikrinimo procesų modelio dalis ir apie jas turi būti pranešta mokslo ir studijų institucijoms.

2017 m. vertinimo rekomendacija

SKVC turėtų suformuoti konkretesnę skundų nagrinėjimo procedūrą, kuri būtų jo kokybės užtikrinimo sistemos dalis. Informacija apie skundų nagrinėjimo procedūrą turėtų būti lengvai prieinama aukštosioms mokykloms.

Įrodymai

SS nurodoma, kad 2017–2021 m. laikotarpiu SKVC iš viso buvo pateikta 21 apeliacija (10 apeliacijų dėl studijų programos ex-post vertinimo, atlikto iki 2018 m. (iš 295 vertinimų, po kurių buvo priimtas sprendimas); 10 apeliacijų dėl studijų programos ex-ante vertinimo (iš 186 vertinimų, po kurių buvo priimtas sprendimas); 1 apeliacija dėl studijų krypties ex-post vertinimo (iš 103 vertinimų, po kurių buvo priimtas sprendimas)). Iš jų 16 buvo atmesta, paliekant galioti SKVC sprendimą, o 5 apeliacijos buvo patenkintos iš dalies. Iš dalies patenkindama apeliacijas, Apeliacinė komisija 2 kartus įpareigojo

SKVC atlikti naują studijų programos vertinimą, o 3 kartus grąžino išvadas ekspertų grupei patikslinti.

SKVC taip pat nurodo, kad, jo nuomone, bendras gautų apeliacijų skaičius (21) yra nedidelis, palyginti su bendru 2017–2021 m. atliktų vertinimų skaičiumi, ir gali būti laikomas tinkamai veikiančios sistemos požymiu.

Reaguodamas į 2017 m. EQAR registro komiteto rekomendaciją ir pastabas, SKVC ėmėsi keleto veiksmų. Nuo 2020 m. SKVC Studijų kryptų išorinio vertinimo metodikoje ir Naujų studijų programų vertinimo metodikoje numatyta galimybė aukštajai mokyklai pateikti skundą SKVC išorinio vertinimo proceso metu, dar prieš jam priimant galutinį sprendimą. Šis skundas teikiamas turint priekaištų dėl vertinimo proceso dalyvių veiksmų ir (arba) neveiksnumo bei atliekamų procedūrų. Tačiau ekspertų grupė neaptiko tokios galimybės aukštųjų mokyklų vertinimo metodikoje. Be skundų, susijusių su vertinimo procedūromis, politikos, 2021 m. SKVC numatė atskirą nuostatą dėl akademinės bendruomenės narių skundų ir pranešimų pateikimo bei nagrinėjimo.

SKVC ir toliau įgyvendina visus procedūrinius veiksmus pačios vertinimo procedūros metu, kad būtų išvengta skundų vėlesniame etape. Jie buvo aprašyti 2017 m. vertinimo išvadose, visų pirma pabrėžiant galimybę aukštosios mokyklos pateikti prašymą pakeisti tam tikrą ekspertų grupės narį.

Vienas iš neišspręstų klausimų yra apeliacinis procesas, taikomas egzilio sąlygomis veikiančioms aukštosios mokyklos. 2021 m. esminių pakeitimų ataskaitoje EQAR registro komitetas pabrėžė, kad egzilio sąlygomis veikiančioms aukštosios mokyklos taip pat turėtų būti suteikta galimybė apskusti formalų išvadų rezultatą ne tik ministerijai, bet ir SKVC. Tiek esminių pakeitimų ataskaitos rengimo metu, tiek ir šio vertinimui skirtose SS, SKVC nurodo, kad egzilio sąlygomis veikiančios aukštosios mokyklos gali pateikti SKVC skundą dėl vertinimo proceso dalyvių veiksmų ir (arba) neveiksnumo ir atliekamų procedūrų iki vertinimo sprendimo priėmimo. Tačiau jei jos nesutinka su SKVC išorinio vertinimo sprendimu, jį turi apskusti ministerijai.

Analizė

SKVC egzistuoja nusistovėjusi apeliacijų teikimo tvarka. Už ją atsakinga paskirta nuolatinė institucija, kuri veikia nuosekliai. Vizito vietoje metu ekspertų grupė įsitikino, kad apskritai apeliacijų teikimo ir nagrinėjimo procesas veikia gerai.

SKVC gautų apeliacijų skaičius buvo gana mažas, palyginti su bendru SKVC vykdytų vertinimo procedūrų skaičiumi. Tačiau ekspertų grupė abejoja, ar šį skaičių nebūtų galima dar labiau sumažinti.

Tokią nuomonę ekspertų grupė susidarė remdamasi diskusijomis su Apeliacine komisija, kurių metu buvo išsakyta nuomonė, kad Lietuvos kontekste apeliacija laikoma labiau nuomonės išreiškimu nei realiu ir pagrįstu rezultato apskundimu. Ekspertų grupė buvo informuota, kad, pateikus apeliaciją, Apeliacinė komisija kiekvieną atvejį nagrinėja atsižvelgdama ne tik į procedūrinius aspektus, bet ir į vertinimo turinį, o tai reiškia, kad ji pakartoja ekspertų grupės ir atitinkamos patariamąsios institucijos atliktą darbą. Šiuo atžvilgiu ekspertų grupė mano, kad Apeliacinės komisijos kompetencija galėtų būti panaudota veiksmingiau, ypač tais atvejais, kai aukštoji mokykla jau apeliacijos pateikimo metu žino galutinį rezultatą. Ekspertų grupė daro prielaidą, kad tai taip pat gali sietis su dabartiniu statišku paskesnės veiklos proceso pobūdžiu, o ateityje – ir su tuo, kad kai kurioms vertinimo procedūroms visi tolesni proceso veiksmai nebuvo parengti kartu su pilna metodika (t. y. instituciniu vertinimu). Galimybė iš karto apsvarstyti vertinimo rezultatus tolesnio proceso veiksmų metu, pageidautina dalyvaujant išorės ekspertams, galėtų dar labiau sumažinti apeliacijų skaičių ir sumažinti apeliacijų, kaip nuomonės išreiškimo formos, naudojimą vėlesniame vertinimo etape.

Kalbant apie skundų nagrinėjimo procedūrą, ekspertų grupė giria 2020 m. pradėtą taikyti oficialią skundų nagrinėjimo politiką. Tačiau tai, kad šios politikos taikymo laikotarpiu nebuvo pareikšta

skundų, aiškiai rodo, kad yra kitų, veiksmingesnių būdų išreikšti susirūpinimą keliančius klausimus, ir kad esant reikalui būtent jie ir yra pasitelkiami. Vizito vietoje metu aukštosios mokyklos išreiškė bendrą pasitenkinimą SKVC veikla ir pabrėžė, kad SKVC darbuotojai buvo labai prieinami ir joms padėjo. Tai susiję su bendra nuomone, kad dauguma klausimų, kurie galėtų baigtis skundais, yra sprendžiami asmeniškai bendraujant kiekvienos vertinimo procedūros metu.

Ekspertų grupė taip pat norėtų atkreipti dėmesį į egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų apeliacijų teikimo problemą. Kadangi sprendimą dėl akreditacijos priima SKVC, aukštosios mokyklos taip pat turėtų turėti galimybę pateikti apeliaciją SKVC. Situacija, kai sprendimą priima SKVC, o apeliaciją nagrinėja kita institucija, ypač sistemoje, kurioje egzistuoja teisinė galimybė apskųsti sprendimą tiesiogiai SKVC, taip pat galėtų būti laikoma grėsme SKVC autonomijai.

Ekspertų grupės pagyros

1. Skundų teikimo politikos, skirtos tiek aukštosioms mokykloms dėl vertinimo procedūrų, tiek akademinėi bendruomenei apskritai, parengimas.

Ekspertų grupės pasiūlymai dėl tolesnio tobulinimo

1. SKVC galėtų pasistengti, kad egzilio sąlygomis veikiančioms aukštosioms mokykloms būtų užtikrinta galimybė užginčyti galutinį vertinimo rezultatą ne ministerijai, o SKVC.
2. SKVC galėtų supaprastinti vertinimo metodikas, kad jose būtų pateikta informacija apie skundo pateikimą.
3. SKVC derėtų apsvarstyti apeliacinį procesą atsižvelgiant į dabartinę paskesnės veiklos tvarką, kad sumažintų galimybę, jog klausimai, kuriuos būtų galima išspręsti tinkamo ir nuoseklaus paskesnės veiklos etapo metu, bus pagrindas apeliacijoms.

Ekspertų grupės išvada: atitinka reikalavimus

TOBULINIMO SRITYS

ESG 2.2

SKVC įdiegta išorinio kokybės užtikrinimo sistema veikia tam tikruose vertinimo cikluose. Atliekant ankstesnį ENQA vertinimą, vis dar tęsėsi ankstesnis vertinimo ciklas. Šiuo metu SKVC yra dabartinio ciklo (2020–2025 m.) viduryje, o naują planuojama pradėti nuo 2025 m. Kaip matyti iš 2017 m. SS ir 2017 m. vertinimo išvadų, pagrindiniai lūkesčiai, siejami su kiekvienu nauju vertinimo ciklu, buvo susiję su sąnaudų ir administracinės naštos mažinimu vertinime dalyvaujantiems subjektams.

Tačiau iš pateiktos informacijos ekspertų grupė negali daryti išvados, kad šiame cikle, palyginti su ankstesniu, šiuo klausimu padaryta didelė pažanga. Vertinimo procesų sąnaudos vis dar didelės, o nauja koncepcija – studijų kryptių vertinimas – darbo krūvio ir fragmentiškumo požiūriu daugeliu atvejų pasirodė daug nesiskirianti nuo ankstesnio atskirų studijų programų vertinimo.

SKVC pripažįsta, kad vienas iš pagrindinių iššūkių yra suderinti vertinimo procesų atskaitomybės ir gerinimo aspektus, o socialiniai dalininkai turi pasiekti bendrą sutarimą. SKVC atveju labai svarbi Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parama, nes SKVC yra ministerijai atskaitinga viešoji įstaiga, be to, ministerija yra pagrindinis jo finansavimo šaltinis. Ekspertų grupė jau pažymėjo, kad SKVC veiklos sąlygos yra sudėtingos. Viena vertus, SKVC turi nacionalinius įgaliojimus ir išpūdingą veiklos portfelį, todėl yra labai įtakingas veikėjas aukštojo mokslo kontekste. Kita vertus, ši galia yra santykinė, atsižvelgiant į skirtingus teisinius apribojimus ir stiprų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos vaidmenį.

Ekspertų grupė neabejotinai pritaria metodui, kai su kiekvienu vertinimo ciklu išorinio kokybės užtikrinimo sistema tampa labiau orientuota į tobulinimą ir mažiau į atskaitomybę. Nors atskaitomybė gali būti pagrindinis vyriausybės interesas, ji negali būti pagrindinė varomoji kokybės užtikrinimo jėga patikimoje aukštojo mokslo sistemoje. SKVC turi remti aukštųjų mokyklų autonomiją ir suteikti daugiau laisvės ir lankstumo toms institucijoms, kurios sėkmingai įgyvendino joms keliamus atskaitomybės reikalavimus. Išnagrinėjusi SKVC pavyzdį, ekspertų grupė priėjo prie išvados, kad labai sunku ir beveik neįmanoma viena vertinimo procedūra siekti kelių, dažnai vienas kitam prieštaraujančių tikslų (tokių kaip atskaitomybė ir kokybės kultūros ugdymas). Todėl reikėtų dar kartą atidžiai apsvarstyti konkretų kiekvienos vertinimo procedūros tikslą. Kita vertus, iš naujo apibrėžiant kiekvienos vertinimo procedūros paskirtį, nereikėtų dar labiau fragmentuoti kokybės užtikrinimo sistemos. SKVC vertinimo procedūrų portfelis ir taip yra platus, todėl reikia rasti būdą, kaip jį supaprastinti.

Aukštasis mokslas yra nauda visuomenei – toks požiūris turėtų būti ir į kokybės užtikrinimą. Tačiau šis siekis bet koku būdu išlaikyti naudos visuomenei statusą neturėtų kenkti nei aukštųjų mokyklų, nei kokybės užtikrinimo agentūros nepriklausomybei. Svarbu, kad nacionalinės valdžios institucijos tai pripažintų ir sukurtų stabilią aplinką, kurioje kokybės užtikrinimo agentūra galėtų veikti pagal Europos aukštojo mokslo erdvėje priimtus principus. Stabilumą būtų galima užtikrinti skiriant stabilų finansavimą kokybės užtikrinimo agentūrai arba pačiai kokybės užtikrinimo agentūrai nustačius aiškias išankstines veiklos sąlygas ir kitais būdais užsitikrinus finansavimą. Nepavykus užsitikrinti pakankamo ir stabilaus finansavimo ilgalaikėje perspektyvoje iš Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, SKVC pats turi stengtis tuo pasirūpinti.

ESG 2.5

Nors 2017 m. ENQA šią nuostatą įvertino kaip iš esmės atitinkančią reikalavimus, o EQAR – kaip visiškai atitinkančią reikalavimus, atsižvelgdama į 2017–2021 m. įvykusius pokyčius, dabartinė ekspertų grupė šią nuostatą įvertino tik kaip iš dalies atitinkančią reikalavimus.

Atliekant atitikties vertinimą ekspertų grupė atitinkamame vertinimo išvadų skyriuje suformulavo keletą rekomendacijų ir pasiūlymų dėl tolesnio tobulinimo. Kaip jau paaiškinta šiame skyriuje, nors yra sukurtos struktūros, užtikrinančios rezultatų nuoseklumą, SKVC pasirinktas metodologinis principas nebuvo gerai apgalvotas ir jam nepritarė socialiniai dalininkai, kuriems jis taikomas.

Ekspertų komisijos nuomone, vertinimo rezultatų nuoseklumo klausimas, daugiausiai susijęs su vertinimo skale, dar toli gražu nėra išspręstas. Iš ekspertų grupės pastebėjimų matyti, kad dėl naujose ir patikslintose metodikose padarytų pakeitimų gali susidaryti net sudėtingesnė padėtis nei ta, kurią aprašė 2017 m. ekspertų grupė. Vienas iš iššūkių yra pati vertinimo skalės konstrukcija, kurioje nepakankamai atskirti vertinimo lygmenys, bei siekis skalės pagalba pripažinti kompetenciją. Kitas iššūkis – tai faktinis skalės taikymas, kurį vykdo vertinime dalyvaujančios šalys, ir aiškių gairių ekspertams ir patariamosioms įstaigoms trūkumas, dėl kurio galiausiai gali atsirasti didelių neatitikimų. Šių iššūkių egzistavimą patvirtino visos SKVC atstovų grupės, su kuriomis susitiko ekspertų grupė – ekspertai, patariamųjų organų nariai ir darbuotojai. Todėl ekspertų grupė ragina SKVC dar kartą apvarstyti skalę ir paremti ją aiškiais vertinimo kriterijų aiškinimo gairėmis visoms vertinime dalyvaujančioms šalims.

Kitas klausimas, netiesiogiai susijęs su šia nuostata, yra personalo kaita, vykstanti tarp specialistų lygmens darbuotojų, kurie paprastai eina vertinimo koordinatorių pareigas. Nors dabartinė skalė pasirodė esanti paini ir ją sudėtinga interpretuoti, dažna jaunesniųjų darbuotojų, padedančių ekspertų grupėms, kaita kelia dar didesnę iššūkį aukštesnės pareigas užimantiems darbuotojams ir apskritai SKVC. Už vertinimo procedūrų koordinavimą atsakingiems darbuotojams nuolat reikia suteikti įgaliojimus ir paramą, kad SKVC teikiamas indėlis būtų tikslingas ir nuoseklus.

PAPILDOMOS PASTABOS

Ekspertų grupė pripažįsta, kad SKVC veikia griežtai reguliuojamoje aplinkoje, kuriai įtaką daro įvairūs sistemą formuojantys subjektai ir institucijos, įskaitant kelias ministerijas. Nepaisant griežtai reguliuojamos aukštojo mokslo sistemos, Lietuva pademonstravo visišką atsidavimą Europos aukštojo mokslo erdvės propaguojamoms vertybėms ir iniciatyvoms ir gali būti įvardijama kaip pavyzdys kitoms šalims daugelyje sričių.

Ekspertų grupė sveikina SKVC už pasiekimus kuriant ESG reikalavimus atitinkančią aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo sistemą Lietuvoje, taip pat už reikšmingą SKVC vaidmenį aukštojo mokslo sektoriuje apskritai. Šiuos teigiamus SKVC veiklos bruožus įrodo socialinių dalininkų pasitikėjimas.

Tačiau ekspertų grupė atkreipia dėmesį, kad kokybės užtikrinimo sistemos yra glaudžiai susijusios su bendru aukštojo mokslo sistemų autonomijos lygiu, o autonomija yra viena iš pagrindinių aukštojo mokslo vertybių. Kokybės užtikrinimo įstaigos autonomijos lygis atspindi bendrą aukštojo mokslo sistemos autonomijos lygį, o kokybės užtikrinimas aukštajame moksle pirmiausia turi būti susijęs su pasitikėjimo užtikrinimu, o ne su atskaitomybe, veiksmingumu ir procesais.

Aukštojo mokslo sistemą formuojantys subjektai turi užtikrinti, kad kokybės užtikrinimo įstaiga turėtų visas būtinas sąlygas pasitikėjimui sukurti ir išlaikyti – jokio netiesioginio finansinio valdymo, nuolatinės priklausomybės nuo struktūrinių fondų, spaudimo imtis papildomų užduočių, kurios galėtų turėti įtakos jos gebėjimams vertinti. Be to, pati kokybės užtikrinimo įstaiga turi turėti pasitikėjimą iš tų, kurie jai paskyrė šią funkciją.

Suprantama, kad aukštojo mokslo sistema keičiasi, tačiau šiandienėje iššūkių pilnoje aplinkoje dar labiau reikia stabilios ir stiprios kokybės užtikrinimo institucijos. Stabilumo negalima pasiekti nuolatiniiais pokyčiais. Maža to, nuolatiniai pokyčiai gali netgi pakenkti pačiai sistemai. Turi būti nuolat užtikrinamas kokybės užtikrinimo institucijos vientisumas ir operatyvumas, o kokybės užtikrinimo įstaiga turi būti pakankamai savarankiška, kad galėtų vykdyti savo misiją.

IŠVADA

PAGYRŲ SANTRAUKA

ESG 2.1 Atsižvelgimas į vidinį kokybės užtikrinimą

1. SKVC giriamas už tai, kad pasiekė puikų ESG 1 dalies aprėpties lygį visose savo vertinimo procedūrose.

ESG 2.4 Ekspertai

2. SKVC giriamas už tai, kad į vertinimo procedūras realiai įtraukia socialinių dalininkų, studentų ir profesinės bendruomenės atstovus.
3. SKVC taip pat giriamas už tai, kad ekspertų grupėse plačiai pasitelkiama tarptautinė patirtis.

ESG 2.6 Vertinimo išvados

4. Aktyvus SKVC dalyvavimas DEQAR CONNECT projekte ir įsipareigojimas skelbti išvadas plačiai auditorijai.

ESG 2.7 Skundai ir apeliacijos

5. Skundų teikimo politikos, skirtos tiek aukštosioms mokykloms dėl vertinimo procedūrų, tiek akademinėi bendruomenei apskritai, parengimas.

ESG 3.3 Nepriklausomumas

6. Ekspertų grupė teigiamai vertina SKVC socialinių dalininkų nuoširdų įsitraukimą rengiant vertinimo metodikas.
7. Ekspertų grupė teigiamai vertina SKVC pastangas nuolat užtikrinti visiškai nepriklausomą vidaus organizacinę struktūrą.

SPRENDIMŲ IR REKOMENDACIJŲ APŽVALGA

ESG 2.3 Įgyvendinimo procesai

1. Paskesnė veikla turėtų būti plėtojama kaip neatsiejama visų procedūrų dalis, bei privaloma užtikrinti, kad apie tai aukštosios mokyklos būtų aiškiai informuojamos dar proceso pradžioje.

ESG 2.5 Vertinimo kriterijai

2. SKVC turėtų iš naujo apsvarstyti 5 balų vertinimo skalę, atsižvelgdamas į socialinių dalininkų atsiliepimus, ypač susijusius su lyginamosios analizės elemento įtraukimu ir aiškiu balų diferencijavimu.
3. SKVC turėtų parengti aiškius kriterijus ir gaires, kurie padėtų visiems socialiniams dalininkams, ypač ekspertų grupėms ir patariančiosioms institucijoms, nuosekliai taikyti vertinimo skalę.

ESG 3.5 Išteklių

4. SKVC turėtų siekti, kad derantis dėl biudžeto ir biudžeto sudarymo proceso būtų apimamas ilgesnis laikotarpis, pvz., treji metai.
5. SKVC turėtų skubiai apmąstyti alternatyvius finansavimo modelius, kad sumažintų finansinę riziką ir parengtų aiškų planą finansiniam stabilumui užtikrinti.

Atsižvelgdama į išnagrinėtus dokumentais pagrįstus ir žodinius įrodymus, ekspertų grupė pripažino, kad, vykdydamas savo funkcijas, SKVC vadovavosi ESG.

PASIŪLYMAI DĖL TOLESNIO TOBULINIMO

ESG 2.1 Atsižvelgimas į vidinį kokybės užtikrinimą

1. SKVC, rengiant naujojo vertinimo ciklo metodikas, derėtų apsvarstyti galimybę ne taip stipriai susitelkti į konkrečias ESG 1 dalies nuostatas.
2. SKVC raginamas ieškoti būdų, kaip suteikti aukštosios mokykloms galimybę išreikšti savo nuomonę ir plėtoti institucinę kokybės kultūrą gana reguliuojamoje Lietuvos aukštojo mokslo aplinkoje.

ESG 2.2 Metodikų, atitinkančių tikslą, kūrimas

3. SKVC galėtų toliau remti aukštąsias mokyklas bei skatinti, kad jos prisiimtų pagrindinę atsakomybę už savo vidinį kokybės užtikrinimą, o pats SKVC atliktų tik pagalbinį išorinį vaidmenį. Tai galėtų būti pilnai integruota į visą SKVC veiklą.
4. SKVC rekomenduojama atidžiai apsvarstyti, kaip geriausiai patenkinti skirtingų socialinių dalininkų interesus bendru agentūros veiklos lygmeniu (pvz., diferencijuojant metodinį portfelį atsižvelgiant į pagrindines funkcijas, tokias kaip tobulinimas ar atitikties užtikrinimas), neperkeliant šio klausimo į kiekvienos atskiros procedūros rengimą.
5. SKVC raginama peržiūrėti savo vertinimo procedūrų portfelį ir rasti būdą, kaip jį supaprastinti.
6. SKVC galėtų savo interneto svetainėje aiškiau informuoti apie institucinio ex-post vertinimo metodikas, taikomas egzilio sąlygomis veikiančių aukštųjų mokyklų bei rezidentūros studijų ex-ante ir ex-post vertinimui.

ESG 2.3 Įgyvendinimo procesai

7. SKVC turėtų patikslinti supaprastinto vertinimo taikymo sąlygas, taikomas ex-ante rezidentūros studijų vertinimui.

ESG 2.4 Ekspertai

8. Ekspertų grupė siūlo SKVC apibrėžti aiškią atsakomybę, politiką ir procesus, susijusius su ekspertų duomenų bazės palaikymu ir atnaujinimu.
9. Ekspertų grupė siūlo SKVC atnaujinti dabartinę ekspertų duomenų bazę, siekiant užtikrinti, kad į ją būtų įtraukti tik aktyvūs ekspertai.
10. SKVC galėtų apsvarstyti privalomą tarptautinių ekspertų dalyvavimą visose vertinimo procedūrose, ypač rezidentūros studijų vertinime.

ESG 2.5 Vertinimo kriterijai

11. SKVC derėtų apsvarstyti galimybę parengti „precedentų vadovą“ ar panašią priemonę, skirtą ekspertų grupių ir patariančiųjų institucijų siūlomų sprendimų nuoseklumui užtikrinti.

ESG 2.6 Vertinimo išvados

12. SKVC turėtų peržiūrėti jų tikslą ir įdiegti apibendrinamųjų išvadų šabloną, kad jomis būtų galima remtis rengiant temines ataskaitas ir jas pateikti ne tik ministerijai ir SKVC darbuotojams, bet ir platesnei auditorijai.

13. SKVC derėtų pakoreguoti savo publikavimo praktiką ir užtikrinti skaidrumą, susijusį su visų išvadų skelbimu interneto svetainėje, kad visos jos būtų dar lengviau prieinamos socialiniams dalininkams.

ESG 2.7 Skundai ir apeliacijos

14. SKVC galėtų pasistengti, kad egzilio sąlygomis veikiančioms aukštosioms mokykloms būtų užtikrinta galimybė užginčyti galutinį vertinimo rezultatą ne ministerijai, o SKVC.
15. SKVC galėtų supaprastinti vertinimo metodikas, kad jose būtų pateikta informacija apie skundo pateikimą.
16. SKVC galėtų apsvarstyti apeliacinį procesą, atsižvelgdamas į dabartinę paskesnės veiklos tvarką, kad sumažintų galimybę, jog klausimai, kuriuos būtų galima išspręsti tinkamo ir nuoseklaus paskesnės veiklos etapo metu, atsiduria apeliacijose.

ESG 3.3 Nepriklausomumas

17. Ekspertų grupė siūlo SKVC apsvarstyti dabartinį ir būsimą SKVC vaidmenį bei atsakomybės sritis, ir tai, kur dėl to gali kilti papildomų su dėl tikslų nesutapimų kylančių konfliktų arba padidėti sudėtingumas, susijęs su socialinių dalininkų lūkesčiais.
18. SKVC patariama atidžiai saugoti savo nepriklausomumą apibrėžiant metodikas konsultuojantis su ministerija ir kitomis atitinkamomis institucijomis.

ESG 3.5 Ištekiai

19. SKVC galėtų apsvarstyti galimybę diversifikuoti pajamų srautą, įvedant mokesčius už tam tikras vertinimo procedūras, kad būtų sumažinta priklausomybė nuo ministerijos skiriamo finansavimo.
20. Siekiant užtikrinti, kad SKVC kompetencijos tęstinumas ir nuoseklumas nepriklausytų tik nuo keleto ilgamečių darbuotojų ir kad kompetencijos būtų laipsniškai perduodamos visam personalui, būtina užtikrinti pusiausvyrą tarp nuolatinės paramos patyrusiems darbuotojams ir naujai įdarbintų darbuotojų įgalinimo.

PRIEDAI

1 PRIEDAS: VIZITO VIETOJE DARBOTVARKĖ

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAMAS ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
2022-02-16 - 0 diena (prieš vizitą)				
	60 min.	Ekspertų grupės susitikimas prieš vizitą vietoje ir pasiruošimas 1 dienai		
2022-02-22 - 1 diena				
	08.30–09.25	Ekspertų grupės uždaras susitikimas		
	09.25–09.30	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
1	09.30–10.30	Susitikimas su vadovybe ir administracinę pagalbą teikiančiais darbuotojais	Direktorius (SS komandos narys) Direktoriaus pavaduotojas (SS grupės vadovas) Vyresnysis patarėjas finansų klausimais Žmogiškųjų išteklių vadovas Patarėjas ir laikinai einantis Studijų vertinimo skyriaus vadovo pareigas (SS grupės narys) Viešųjų ryšių vadybininkas Institucinio vertinimo skyriaus vadovas (SS grupės narys) Teisės ir bendrųjų reikalų skyriaus vadovas,	

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
			SKVC tarybos sekretorius (SS grupės narys)	
	10.30–10.45	Ekspertų grupės uždara diskusija		
	10.45–10.50	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
2	10.50–11.40	Susitikimas su Direktoriumi ir Tarybos vadovu	Direktorius Tarybos pirmininkas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, akademinų reikalų prorektorius)	
	11.40–11.45	Ekspertų grupės uždara diskusija		
	11.45–11.50	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
3	11.50–12.50	Susitikimas su darbuotojais, atsakingais už vertinimo procedūrų vykdymą (vertinimo koordinatoriais) <i>Ypatingas dėmesys skiriamas šiems koordinatoriams:</i> - <i>Ex-post vertinimo ir studijų kryptių akreditavimo Lietuvoje;</i> - <i>Institucinio ex-post vertinimo Lietuvoje</i> <i>Rezidentūros studijų ex-ante vertinimo ir akreditavimo Lietuvoje</i>	Vertinimo koordinatorius, Studijų vertinimo skyrius (ex-ante studijų programos vertinimas, ex-post studijų krypties vertinimas, ex-post studijų programos vertinimas užsienyje, Studijų vertinimo komisijos sekretorius) Vertinimo koordinatorius, Institucinio vertinimo skyrius (studijų kryptių aprašų rengimo koordinavimas, institucinis vertinimas) Vertinimo koordinatorius, Studijų vertinimo skyrius (ex-ante studijų programos vertinimas, ex-post studijų krypties vertinimas, ex-post studijų programos vertinimas užsienyje)	

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
			Vertinimo koordinatorius, Studijų vertinimo skyrius (ex-ante studijų programos vertinimas, ex-post studijų krypties vertinimas, studijų kryptių aprašų rengimo koordinavimas, ex-post studijų programos vertinimas užsienyje) Vertinimo koordinatorius (ex-ante studijų programos vertinimas, ex-post studijų krypties vertinimas, ex-post studijų programos vertinimas užsienyje, Apeliacinės komisijos sekretorius) Vertinimo koordinatorius, Institucinio vertinimo skyrius (institucinis ex-post vertinimas) Vertinimo koordinatorius, Institucinio vertinimo skyrius (institucinis ex-post vertinimas, institucinis vertinimas užsienyje, Aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos sekretorius) Vertinimo koordinatorius, Studijų vertinimo skyrius (ex-ante studijų programos vertinimas, ex-post studijų krypties vertinimas)	
	12.50–13.40	<i>Pietų pertrauka</i>		
	13.40–14.25	<i>Ekspertų grupės uždara diskusija</i>		
	14.25–14.30	<i>Ryšio užmezgimas</i>		

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
4	14.30–15.30	Susitikimas su Aukštųjų mokyklų vertinimo komisijos (AMVK), Studijų vertinimo komisijos (SVK) ir Apeliacinės komisijos atstovais	AMVK pirmininkas (Vilniaus universiteto Gyvybės mokslų centro Biomokslų instituto Botanikos ir genetikos katedros vedėjas, rektoriaus vyresnysis patarėjas) AMVK pirmininko pavaduotojas (Vilniaus kolegijos mokslinių tyrimų ir partnerystės prorektorius; EURASHE valdybos narys) AMVK narys (Vilniaus universiteto elektronikos ir telekomunikacijų technologijų magistrantas) AMVK narys, buvęs SVK narys (JSV „Hnit-Baltic“, Pasaulio banko ekspertas) SVK pirmininkas (Lietuvos sveikatos mokslų universiteto neurologijos klinika) SVK narys (Vytauto Didžiojo universiteto Menų fakulteto prodekanas)	
	15.30–15.45	Ekspertų grupės uždara diskusija		
	15.45–15.50	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
5	15.50–16.50	Laikas pasitikslinimams su SKVC darbuotojais ir (arba) patariančiųjų institucijų atstovais	Direktoriaus pavaduotojas Patarėjas ir laikinai einantis Studijų vertinimo skyriaus vadovo pareigas Institucinio vertinimo skyriaus vadovas	

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
	16.50	Ekspertų grupės uždara diskusija Užbaigimas ir pasirengimas antrajai dienai		
2022-02-23 - 2 diena				
	8.50–8.55	Ekspertų grupės uždaras susitikimas		
	8.55–9.00	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
6	9.00–10.10	Susitikimas su kai kurių vertintų aukštųjų mokyklų ir aukštųjų mokyklų, kurioms bus taikomos naujai parengtos vertinimo procedūros, atstovais. <i>Diskusija, kurioje daugiausia dėmesio skirta šioms procedūroms:</i> - <i>Ex-post vertinimui ir studijų krypčių akreditavimui Lietuvoje</i> - <i>Instituciniam ex-post vertinimui Lietuvoje</i> - <i>Rezidentūros studijų ex-ante vertinimui ir akreditavimui Lietuvoje</i> - <i>Rezidentūros studijų ex-post vertinimui ir akreditavimui Lietuvoje</i> - <i>Aukštųjų mokyklų egzilyje</i>	Klaipėdos universiteto studijų prorektorius; Lietuvos aukštosios jūreivystės mokyklos direktoriaus pavaduotojas; ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto studijų ir mokslo prorektorius; Kauno technologijos universiteto studijų prorektorius; Mykolo Romerio universiteto Akademinių reikalų centro Studijų tarnybos Studijų programų ir kokybės užtikrinimo grupės vadovo pareigas einantis asmuo; Panevėžio kolegijos direktoriaus pavaduotojas akademiniams reikalams Kauno kolegijos Kokybės valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas	

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
		<i>instituciniam ex-post vertinimui</i>		
	10.10–10.25	Ekspertų grupės uždara diskusija		
	10.25–10.30	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
7	10.30–11.30	Susitikimas su ekspertų grupių atstovais <i>Diskusija, kurioje daugiausia dėmesio skirta šioms procedūroms:</i> - <i>Ex-post vertinimui ir studijų krypčių akreditavimui Lietuvoje</i> - <i>Instituciniam ex-post vertinimui Lietuvoje</i> - <i>Rezidentūros studijų ex-ante vertinimui ir akreditavimui Lietuvoje</i>	Saulėtekio slėnio mokslo ir technologijų parko direktorius, SKVC institucinio vertinimo ekspertas - socialinis partneris Vilniaus universiteto Viešojo administravimo ir Viešosios politikos analizės studijų programos studentas, Vilniaus universiteto Studentų atstovybės narys, SKVC institucinio vertinimo ekspertas - studentų atstovas, UAB „Astra LT“ generalinis direktorius, SKVC ekspertas - socialinis partneris, Oksfordo universiteto Fizikos katedros profesorius emeritas, SKVC ekspertas; Vilniaus universiteto Teorinės fizikos ir astronomijos instituto doktorantas, SKVC ekspertas - studentų atstovas; Vilniaus Gedimino technikos universiteto Mechanikos fakulteto Biomechanikos inžinerijos katedros vedėjas, SKVC ekspertas; Tilburgo katalikų teologijos mokyklos	

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
			filosofijos profesorius Varšuvos universiteto Makroekonomikos ir užsienio prekybos katedros docentas, išėjęs į pensiją	
	11.30–12.25	Ekspertų grupės uždara diskusija		
	12.25–12.30	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
8	12.30–13.00	Susitikimas su Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovais	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Studijų ir mokslo viceministras	
	13.00–14.30	<i>Pietų pertrauka</i>		
	14.30–14.55	<i>Ekspertų grupės uždara diskusija</i>		
	14.55–15.00	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
9	15.00–16.00	Susitikimas su SKVC socialiniais dalininkais (studentais, darbdaviais, nacionalinėmis organizacijomis, institucijomis, su kuriomis SKVC bendradarbiauja atliekant vertinimus ir kt.)	Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolierius Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Studijų skyriaus vedėjas Lietuvos studentų sąjungos prezidentas Švietimo mainų paramos fondo direktoriaus pavaduotojas Lietuvos pramonininkų konfederacijos Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento direktorius Vilniaus universiteto Studentų atstovybė	

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
	16.00–16.15	Ekspertų grupės uždara diskusija		
	16.15–16.20	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
10	16.20–17.20	Susitikimas dėl SKVC pasirinktų tikslinių veiklos sričių (ESG 2.2 ir ESG 2.5)	Vilniaus universiteto Matematikos ir informatikos fakulteto vyriausiasis mokslo darbuotojas, SKVC ekspertas Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, neurologijos klinika Direktorius Direktoriaus pavaduotojas Patarėjas ir laikinai einantis Studijų vertinimo skyriaus vadovo pareigas Institucinio vertinimo skyriaus vadovas	
2022-02-24 - 3 diena				
	09.00–09.55	Ekspertų grupės narių susitikimas siekiant galutinai susitarti dėl dar neišspręstų klausimų		
	09.55–10.00	<i>Ryšio užmezgimas</i>		

SESIJOS NR.	LAIKAS (CET)	TEMA	POKALBIUI KVIEČIAM ASMENYS	PAGRINDINIS GRUPĖS NARYS
11	10.00–10.30	Susitikimas su Apeliacine komisija	Apeliacinės komisijos narys, socialinio partnerio, deleguoto Lietuvos biotechnologų asociacijos vaidmuo Apeliacinės komisijos pirmininko pavaduotojas, deleguotas Lietuvos mokslo tarybos	
12	10.30–11.00	Susitikimas su Direktoriumi siekiant išsiaiškinti visus neišspręstus klausimus	Direktorius	
	11.00–12.00	Uždaras komisijos narių susitikimas, kuriame susitariama dėl pagrindinių išvadų		
	12.00–12.55	<i>Pietų pertrauka</i>		
	12.55–13.00	<i>Ryšio užmezgimas</i>		
13	13.00–13.30	Baigiamasis susitikimas su agentūros darbuotojais, kuriame informuojama apie preliminarį išvadą.	Direktorius Direktoriaus pavaduotojas Patarėjas ir laikinai einantis Studijų vertinimo skyriaus vadovo pareigas Institucinio vertinimo skyriaus vadovas Bendrųjų ir teisinių reikalų skyriaus vadovas, SKVC tarybos sekretorius Tarybos pirmininkas Vertinimo koordinatoriai	

2 PRIEDAS: VERTINIMO UŽDUOTIS

Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) tikslinis vertinimas remiantis ESG

1 priedas: UŽDUOTIS

Dėl šių užduočių susitarė SKVC (pareiškėjas), ENQA (koordinatorius) ir EQAR.

1. Bendra informacija

Studijų kokybės vertinimo centras (SKVC) nuo 2012-06-01 įregistruotas Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo registre (EQAR) ir siekia atnaujinti registraciją EQAR, pagal tikslinį išorinį vertinimą *remiantis Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatomis ir gairėmis (ESG)*, kurį koordinuoja Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacija (ENQA).

Studijų kokybės vertinimo centras (SKVC) yra ENQA narys nuo 2012 m. ir siekia atnaujinti narystę ENQA.

SKVC vykdo toliau nurodytą veiklą pagal ESG:

- *Studijų programų išorinį ex-ante vertinimą ir akreditavimą Lietuvoje (įskaitant jungtines programas)*
- *Institucinį ex-ante vertinimą Lietuvoje*
- *Ex-post vertinimą ir studijų kryptų akreditavimą Lietuvoje (*)*
- *Institucinį ex-post vertinimą Lietuvoje (*)*
- *Studijų programos ex-post vertinimą užsienyje*
- *Institucinį ex-post vertinimą užsienyje*
- *Rezidentūros studijų ex-ante vertinimą ir akreditavimą Lietuvoje (*)*
- *Rezidentūros studijų ex-post vertinimą ir akreditavimą Lietuvoje (*)*
- *Institucinį ex-post aukštųjų mokyklų egzilyje vertinimą (*)*

(*) Šią išorės kokybės užtikrinimo veiklą ENQA Registro komitetas apsvarstė atitinkamai 2020 m. birželio 13 d. ir 2021 m. rugsėjo 29 d. sprendimuose dėl esminių pasikeitimų ataskaitos⁴.

Visa ši veikla bus įtraukta į agentūros profilį EQAR svetainėje ir susieta su DEQAR duomenų baze. Pastaba: Agentūra negali į DEQAR įkelti kitos veiklos ataskaitų.

Toliau nurodyta pareiškėjo veikla nepatenka į ESG taikymo sritį:

⁴ SKVC sprendimą dėl esminių pasikeitimų ataskaitos rasite čia:

<https://www.eqar.eu/register/agencies/agency/?id=42>

- Užsienio kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimas.
- Kasmetinė studijų kryptų stebėseną.
- Kiti ES finansuojami projektai.

Ši veikla nėra susijusi su prašymu dėl atnaujinimo EQAR registre.

2. Tikslinio vertinimo tikslas ir apimtis

Atliekant šį vertinimą bus įvertinta, koku mastu SKVC ir toliau vykdo ESG reikalavimus. Tikslinio vertinimo tikslas – daugiau dėmesio skirti toms dalims, į kurias reikia atkreipti dėmesį, ir pateikti pakankamai informacijos, kad būtų galima pagrįsti SKVC prašymą pratęsti narystę EQAR registre.

Vertinimas bus toliau naudojamas kaip paraiškos dėl agentūros narystės ENQA atnaujinimo dalis.

2.1 Pagrindinės sritys

- A) Nuostatos, dėl kurių paskutiniame Registro komiteto sprendime dėl atnaujinimo padaryta dalinės atitikties išvada:

ESG 2.7 Skundai ir apeliacijos

ESG 3.5 Ištekliai

- B) Nuostatos nuo 2.1 iki 2.7, skirtos šioms (naujai įdiegtoms) veikloms:

Ex-post vertinimui ir studijų kryptų akreditavimui Lietuvoje

Instituciniam ex-post vertinimas Lietuvoje

Rezidentūros studijų ex-ante vertinimui ir akreditavimui Lietuvoje (atliekama tik supaprastinta versija)

Rezidentūros studijų ex-post vertinimui ir akreditavimui Lietuvoje (dar neatlikta)

Instituciniam ex-post aukštųjų mokyklų egzilyje vertinimui (dar neatlikta)

- C) Nuostatos, kurioms įtakos turi kitų rūšių esminiai pakeitimai:

ESG 3.3 Nepriklausomumas: atsižvelgiant į nacionalinio reglamentavimo pokyčius inicijuojant institucinio vertinimo procedūras ir SKVC veiklos finansavimą.

- D) ESG 2.1 Atsižvelgimas į vidinį kokybės užtikrinimą;

- E) Pasirinkta tobulinimo sritis:

ESG 2.2 Metodikų, atitinkančių tikslą, kūrimas

ESG 2.5 Vertinimo kriterijai

F) Kiti klausimai, susiję su ESG atitiktimi, iškilę tikslinio vertinimo metu ir galintys turėti įtakos agentūros atitikčiai ESG (jei tokių bus).

Šiuos klausimus turėtų kiek įmanoma išnagrinėti ekspertų grupė, pateikdama analizę ir išvadą dėl atitinkamos (-ų) ESG nuostatos (-ų).

3. Vertinimo procesas

Vertinimas bus atliekamas pagal *EQAR prašymų teikimo procedūrą* ir *tikslinių vertinimų politikos reikalavimus* ir vadovaujantis *ENQA tikslinių vertinimų gairėse aprašyta metodika*.

Vertinimo procesą sudaro šie žingsniai:

- EQAR, SKVC ir ENQA susitarimas dėl užduoties;
- ENQA atliekamas ekspertų grupės pasiūlymas ir paskyrimas;
- SKVC atliekamas įsivertinimas, įskaitant savianalizės suvestinės parengimą ir paskelbimą;
- Ekspertų grupės vizitas SKVC;
- Galutinių vertinimo išvadų parengimas ir užbaigimas, kurį atlieka ekspertų grupė;
- ENQA Agentūrų vertinimo komiteto atliekamas galutinių vertinimo išvadų tikrinimas;
- galutinių vertinimo išvadų analizė ir EQAR Registro komiteto sprendimų priėmimas;
- ENQA tarybos sprendimas dėl narystės ENQA.

3.1. Vertinimo koordinatoriaus nepriklausomumas

Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacija (ENQA) per pastaruosius penkerius metus neteikė SKVC atlygintinų (pvz., konsultacijų) ar neatlygintinų paslaugų, o SKVC neteikė jokių atlygintinų ar neatlygintinų paslaugų ENQA.

3.2. Ekspertų grupės narių skyrimas

Ekspertų grupę sudaro ne mažiau kaip 3 nariai, įskaitant aukštojo mokslo institucijoje dirbantį akademiką, studentą ir dar vieną ekspertą. Bent vienas iš trijų narių yra iš kitos šalies.

Trečiasis komisijos narys turėtų būti kokybės užtikrinimo specialistas, šiuo metu dirbantis kokybės užtikrinimo agentūroje ir per pastaruosius penkerius metus dirbęs kokybės užtikrinimo srityje. Jei to prašo vertinama agentūra arba jei manoma, kad tai ypač svarbu, be trijų komisijos narių gali būti įtrauktas dar vienas kokybės užtikrinimo specialistas arba kiti socialiniai dalininkai (pvz., darbo rinkos atstovas). Tokiu atveju imamas papildomas mokestis, kuris padengia vertintojo atlygį ir kelionės išlaidas.

Vienas iš narių atlieka ekspertų grupės pirmininko, o kitas – vertinimo sekretoriaus funkcijas. Bent vienas iš vertintojų yra ENQA paskirtas asmuo (dažniausiai kokybės užtikrinimo specialistas (-ai)). Bent vienas iš vertintojų skiriamas iš Europos universitetų asociacijos (EUA) arba Europos aukštojo mokslo institucijų asociacijos (EURASHE) kandidatų, o narys-studentas visada atrenkamas iš ESU pasiūlytų vertintojų. Jei prašoma, darbo rinkos atstovas

gali būti skiriamas iš „Business Europe“ kandidatų arba ENQA. Ne mažiau kaip du komisijos nariai yra ne iš vertinamos agentūros nacionalinės sistemos (jei reikia).

Ekspertų grupei padės ENQA vertinimo koordinatorius (ENQA darbuotojas), kuris stebės proceso vientisumą ir užtikrins, kad viso proceso metu būtų laikomasi ENQA reikalavimų. Vertinimo koordinatorius nebus vertinimo sekretoriumi ir nedalyvaus diskusijose vizito vietoje metu.

Dabartiniai ENQA tarybos nariai negali būti vertinimo koordinatoriais.

ENQA pateiks agentūrai siūlomą ekspertų grupės sudėtį ir grupės narių gyvenimo aprašymus, kad būtų nustatyta, jog nėra interesų konfliktų. Vertintojai turės sutikti su interesų konflikto nebuvimo pareiškimu, kuris bus įtrauktas į jų sutartį dėl šios agentūros vertinimo.

Paskyrusi grupės narius, ENQA apie juos informuos EQAR.

3.3 SKVC įsivertinimas, įskaitant savianalizės suvestinės parengimą

SKVC atsako už įsivertinimo proceso vykdymą bei organizavimą ir atsižvelgia į šias gaires:

- Savęs įsivertinimas apima visus atitinkamus vidinius ir išorinius socialinius dalininkus;

Savianalizės suvestinėje turi būti pateikta:

- įsivertinimo proceso ir SS parengimo aprašymas;
- pokyčių, įvykusių agentūroje po paskutinio išsamaus vertinimo, aprašymas, įskaitant visus galimus aukštojo mokslo sistemos ir kokybės užtikrinimo sistemos, kurioje agentūra daugiausia veikia, pokyčius, agentūros struktūrą, finansavimą, jos išorinio kokybės užtikrinimo veiklos, patenkančios į ESG taikymo sritį, sąrašą, taip pat agentūros kokybės užtikrinimo veiklos užsienyje pokyčius (jei reikia);
- skyrius, kuriame aptariamos tikslinės vertinimo sritys, įskaitant nuostatas, kurios per paskutinį išsamų vertinimą buvo laikomos iš dalies atitinkančios ESG reikalavimus, taip pat ESG 2.1 dalis ir viena savarankiškai pasirinkta tobulintina ESG nuostata (žr. 2.1 tikslinės sritys);
- visos agentūros SSGG analizė;
- kiekvienos iš pirmiau išvardytų atskirų nuostatų (žr. 2 skyrių) atveju – kaip agentūra atsižvelgė į rekomendacijas, nurodytas ankstesniame EQAR registro komiteto sprendime dėl įtraukimo/atnaujinimo (jei taikoma).

Išvados yra gerai struktūruotos, glaustos ir išsamiai parengtos. Jose aiškiai parodyta, kokių mastu SKVC vykdo išorės kokybės užtikrinimo užduotis bei atitinka ESG, taigi ir EQAR registracijos, reikalavimus.

Savianalizės suvestinė pateikiama ENQA sekretariatui, kuris per dvi savaites turi atlikti peržiūrą. Peržiūros tikslas – užtikrinti, kad savianalizės suvestinė būtų tinkama ekspertų grupės svarstymui. Sekretoriatas vertins ne pačios informacijos turinį, o tai, ar pateikta būtina informacija, *kaip nurodyta ENQA tikslinių vertinimų gairėse*. Jei savianalizės

suvestinėje nepateikiama reikiama informacija ir nesilaikoma reikalaujamos formos ir turinio, ENQA sekretoriatas pasilieka teisę per dvi savaites paprašyti patikslintos suvestinės versijos.

Tuomet galutinė agentūros savianalizės suvestinės versija pateikiama ekspertų grupei likus ne mažiau kaip aštuonioms savaitėms iki vizito vietoje. Agentūra paskelbia užpildytą SS savo interneto svetainėje ir nusiunčia nuorodą ENQA. ENQA šią nuorodą taip pat paskelbs savo interneto svetainėje.

3.4 Ekspertų grupės vizitas vietoje

Ekspertų grupė parengs vizito vietoje planą, atsižvelgdama į aspektus, įtrauktus į tikslinę vertinimo sritį (kaip apibrėžta užduoties 2.1 punkte).

Į planą bus įtrauktas orientacinis posėdžių ir kitų užduočių, kurias ekspertų grupė atliks vizito vietoje metu, grafikas. Patvirtintas planas pateikiamas SKVC ne vėliau kaip likus mėnesiui iki vizito vietoje, kad būtų galima tinkamai organizuoti reikalingus planuojamus pokalbius.

Vizito vietoje metu ekspertų grupė turėtų ištirti, kaip agentūra laikėsi nuostatų, kurias, kaip nustatyta, ji iš dalies atitinka (jei tokių yra), esminių pokyčių aspektus, vidinio kokybės užtikrinimo (ESG 2.1) ir pačios pasirinktos (-ų) ESG nuostatos (-ų), kurią (-ias) reikia tobulinti, aspektus. Vizito vietoje metu ekspertų grupė skirs papildomo laiko spręsti kitus iškilusius klausimus (jei tokių yra), kurie gali turėti įtakos agentūros atitikčiai ESG reikalavimams.

Vizitas vietoje baigiamas baigiamuoju posėdžiu, kuriame išdėstomi bendri ekspertų grupės įspūdžiai, bet ne jos sprendimas dėl agentūros atitikties ESG reikalavimams.

Prieš fizinį vizitą vietoje ekspertų grupė dalyvauja bendrame ekspertų grupės, ENQA ir EQAR informaciniame skambutyje, kuriame patikslinami vertinimo lūkesčiai ir aptariami visi iškilę klausimai.

Likus ne mažiau kaip dviem savaitėms iki vizito vietoje, ekspertų grupė surengs privalomą nuotolinį susitikimą su agentūra. Šis susitikimas rengiamas siekiant užtikrinti, kad ekspertų grupė tinkamai suprastų:

- konkretų nacionalinį ir (arba) teisinį kontekstą, kuriame agentūra veikia;
- konkrečią kokybės užtikrinimo sistemą, kuriai priklauso agentūra;
- pagrindinius agentūros išorinės kokybės užtikrinimo veiklos ypatumus.

3.5 Vertinimo išvadų rengimas ir užbaigimas

Vertinimo išvados rengiamos konsultuojantis su visais ekspertų grupės nariais ir atitinka 2 ir 2.1 skyriuose apibrėžtą vertinimo tikslą ir apimtį. Visų pirma jose bus pateikti aiškiai pagrįsti rezultatai išanalizavus kiekvieną ESG. Rengdama išvadas ekspertų grupė turėtų atsižvelgti į

EQAR ESG naudojimo ir aiškinimo politiką, kad būtų užtikrinta, jog išvadose bus pakankamai informacijos, reikalingos Registro komitetui teikiant prašymą EQAR⁵.

Išorinio vertinimo išvadose bus pateikti faktai ir analizė, atspindintys realią padėtį vertinimo metu. Tai bus svarbiausias Registro komiteto sprendimų priėmimo pagrindas.

Pirmiausia projektas bus pateiktas ENQA vertinimo koordinatoriui, kuris patikrins, ar išvados yra nuoseklios, aiškos ir ar nėra kalbos klaidų. Po to, kai ekspertų grupė atsižvelgs į koordinatoriaus pastabas, išvados bus perduota agentūrai, kad ji pateiktų pastabas dėl faktinio tikslumo. Jei SKVC nusprendžia pateikti pozicijos pareiškimą dėl išvadų projekto, jis bus pateiktas ekspertų grupės pirmininkui per dvi savaites nuo išvadų projekto gavimo.

Po to ekspertų grupė atsižvelgs į SKVC pareiškimą ir pateiks dokumentą nagrinėti ENQA Agentūros vertinimo komitetui, o vėliau – EQAR, kartu su likusiais prašymo dokumentais (savianalizės suvestine, sąžiningumo deklaracija, vertinimų išvadų pareiškimu, jei taikoma). Išvados paprastai baigiamos rengti per 2–4 mėnesius nuo vizito vietoje, o jų apimtis įprastai neviršija 30 puslapių. Galutinę išorinio vertinimo išvadų versiją pasirašo visa ekspertų grupė. ENQA kartu su galutinėmis išvadomis pateikia SKVC [Sąžiningumo deklaracija](#).

4. Išvadų skelbimas ir naudojimas

SKVC gaus ekspertų grupės išvadas ir paskelbs jas savo interneto svetainėje, kai jos bus patvirtintos ENQA Agentūros vertinimo komiteto. Prieš galutinai patvirtindamas išvadas, ENQA agentūrų vertinimo komitetas, jei reikia, gali paprašyti ekspertų grupės, vertinimo koordinatoriaus ar agentūros pateikti papildomų (dokumentais pagrįstų) įrodymų ar paaiškinimų. Vertinimo išvados bus paskelbtos ENQA interneto svetainėje, neatsižvelgiant į vertinimo rezultatus. Išvados taip pat bus paskelbtos EQAR interneto svetainėje kartu su sprendimu dėl registracijos, neatsižvelgiant į rezultatus.

ENQA pasilikis nuosavybės teisę į išvadas. Visų darbų, kuriuos ekspertų grupė sukūrė pagal vertinimo sutartį, įskaitant konkrečiai visas rašytines išvadas, intelektinė nuosavybė priklausys ENQA. Nesėkmingo kreipimosi į EQAR atveju išvadas taip pat gali naudoti ENQA taryba, kad nuspręstų, ar agentūra gali būti priimta/iš naujo patvirtinta kaip ENQA narė.

5. Sprendimų dėl registracijos EQAR ir narystės ENQA priėmimas

Iki agentūros registracijos EQAR termino pabaigos, ji elektroniniu paštu EQAR pateiks vertinimo išvadas. Prie prašymo EQAR agentūra taip pat pridės savo savianalizės suvestinę (PDF formatu), Sąžiningumo deklaraciją ir kitus susijusius dokumentus (t. y. priedus, pareiškimą dėl vertinimo išvadų).

Numatyta, kad EQAR svarstys vertinimo išvadas ir agentūros prašymą 2022 m. rudenį vyksiančiame Registro komiteto posėdyje. Galutinis Registro komiteto sprendimas dėl agentūros atitikimo ESG visumai gali būti: iš esmės atitinka (prašymas patvirtinamas) arba iš

⁵ Žr.: <https://www.eqar.eu/assets/uploads/2018/04/UseAndInterpretationOfTheESGv2.0-2015.pdf>

esmės neatitinka (prašymas atmetama). Priėmus teigiamą sprendimą (iš esmės atitinka ESG), registracija pratęsiama dar penkeriems metams (nuo vertinimo išvadų datos).

ENQA taryba sprendimą dėl narystės ENQA priims po EQAR Registro komiteto sprendimo.

Norėdama pateikti prašymą dėl narystės ENQA, agentūra turi pateikti ENQA tarybai adresuotą laišką, kuriame išdėstytų savo motyvus, dėl kurių kreipiasi dėl narystės, ir būdus, kuriais agentūra tikisi prisidėti prie ENQA darbo ir tikslų narystės metu. Priimdama sprendimą dėl agentūros narystės, valdyba į šį laišką atsižvelgs kartu su išlikimo EQAR registre patvirtinimu. Jei agentūrai nebus suteiktas leidimas būti registruotai EQAR arba registracija nebus pratęsta, sprendimas dėl narystės ENQA bus priimtas remiantis galutinėmis vertinimo išvadomis, prašymo laišku ir Agentūrų vertinimo komiteto pareiškimu. Sprendimas dėl narystės bus paskelbtas ENQA interneto svetainėje.

6. Orientacinis vertinimo planas

Susitarimas dėl užduoties	2021 m. rugsėjis
Ekspertų grupės narių paskyrimas	2021 m. lapkritis
SKVC užpildyta savianalizės suvestinė (SS)	2022 m. gruodžio 31 d.
ENQA vertinimo koordinatoriaus atliekama SS patikra	2022 m. gruodis
Vizito vietoje plano ir orientacinio grafiko parengimas	2022 m. sausis
Ekspertų grupės narių instruktažas	2022 m. sausis
Ekspertų grupės vizitas vietoje	2022 m. kovas
Vertinimo išvadų projekto pateikimas ENQA vertinimo koordinatoriui	2022 m. balandžio vidurys
SKVC atliekama vertinimo išvadų faktų patikra	2022 m. balandžio pabaiga
SKVC pareiškimas ekspertų grupei (jei taikoma)	2022 m. gegužė
Vertinimo išvadų pateikimas Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacijai (ENQA)	2022 m. gegužė
Agentūrų vertinimo komiteto atliekamas vertinimo išvadų patvirtinimas	2022 m. birželis
EQAR Registro komiteto posėdis ir sprendimas dėl SKVC narystės prašymo	2022 m. lapkritis
ENQA tarybos sprendimas dėl narystės ENQA	2022 m. gruodis

3 PRIEDAS ŽODYNĖLIS

EHEA	Europos aukštojo mokslo erdvė
ENQA	Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo asociacija
EQAR	Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūrų registras
ESG	Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo nuostatos ir gairės, 2015
AM	aukštasis mokslas
AM	aukštoji mokykla
KU	kokybės užtikrinimas
SS	savianalizės suvestinė
SKVC	Studijų kokybės vertinimo centras

4 PRIEDAS DOKUMENTAI, KURIAIS REMIAMASI ATLIEKANT VERTINIMĄ

SKVC PATEIKTI DOKUMENTAI

Savianalizės suvestinė

SKVC vertinimo metodikų sugretinimas su ESG (atskirai instituciniams vertinimams ir atskirai studijų krypčių ir studijų programų vertinimams)

Pareiškimas dėl tikslinio SKVC vertinimo

KITI ŠALTINIAI, KURIAIS NAUDOJOSI EKSPERTŲ GRUPĖ

SKVC interneto svetainė (www.skvc.lt)

2017 m. SKVC išorinio vertinimo išvados

2017 m. SKVC savianalizės suvestinė

SKVC parengta Esminių pokyčių ataskaita ir EQAR sprendimas, galiojantis nuo 2020-04-24

SKVC parengta Esminių pokyčių ataskaita ir EQAR sprendimas, galiojantis nuo 2021-09-29

AIKOS interneto svetainė (<https://www.aikos.smm.lt/Puslapiai/Pradinis.aspx>)